

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

KATEDRA BIOTECHNICKÝCH ÚPRAV KRAJINY

**Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných
v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Kladno
(Středočeský kraj)**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Blanka Kottová, Ph.D.

Autor práce: Martina Tůmová

Praha 2015

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra biotechnických úprav krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Martina Tůmová

Krajinné a pozemkové úpravy

Název práce

Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Kladno (Středočeský kraj)

Název anglicky

Plan of collective equipment realized in terms of land consolidation program in the Kladno study area (Central Bohemian region)

Cíle práce

Cílem této diplomové práce je vytvořit studii, která zhodnotí stávající stav prvků plánu společných zařízení realizovaných na základě projektové dokumentace vypracované při procesu komplexní pozemkové úpravy v daném katastrálním území.

Metodika

Zadaná práce bude mít charakter studie. Autorka zpracuje podrobnou literární rešerši k řešenému tématu. Ve spolupráci s příslušným Pozemkovým úřadem zhodnotí stav pozemkových úprav (jednoduchých i komplexních) v jednotlivých k.ú. zájmového území (okresu). Dále v min. 5 k.ú., ve kterých již byla ukončena KPÚ, zhodnotí na základě terénního průzkumu, do jaké míry byly prvky plánu společných zařízení (cestní síť, protierozní opatření, ekologická opatření a další zeleň, vodohospodářská opatření) realizovány oproti schválené dokumentaci, zda je dodržován stanovený management čili v jakém stavu se jednotlivá opatření nacházejí a zda plní svoji funkci.

Výsledky budou zpracovány v textové a grafické podobě a doplněny fotodokumentací. Dále budou získaná data o realizovaných společných zařízeních vložena do Katalogu společných zařízení pozemkových úprav na <http://www.la-ma.cz/ksz>.

Doporučený rozsah práce

min. 40 stran textu

Klíčová slova

jednoduchá pozemková úprava, komplexní pozemková úprava, plán společných zařízení

Doporučené zdroje informací

DOLEŽAL, P., PAVLÍK, M., STRÍTECKÝ, L., DUMBROVSKÝ, M., MARTÉNEK, J., 2010: Metodický návod k provádění pozemkových úprav. MZe – ÚPÚ, Praha.

MADĚRA, P., ZIMOVÁ, E., 2005: Metodické postupy projektování lokálního ÚSES. Ústav lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně a Löw a spol., Brno.

Metodické pokyny pro zpracování diplomové práce na FŽP

SKLENIČKA, P., 2003: Základy krajinného plánování. Nakladatelství N. Skleničková, Praha. vědecké časopisy

Vyhláška č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech pozemkových úprav

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č.

229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Blanka Kottová, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan

V Praze dne 05. 04. 2015

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Blanky Kottové, Ph.D.“ „Dále prohlašuji, že jsem uvedla všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpala.“

V Praze dne _____

Poděkování

Chtěla bych touto cestou poděkovat Ing. Blance Kottové, Ph.D. za odborné a aktivní vedení, připomínky a rady, které mi poskytovala v průběhu zpracování této diplomové práce.

V Praze dne

Abstrakt

Diplomová práce je vypracovaná na téma „Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Kladno (Středočeský kraj)“. Hlavním tématem práce je problematika pozemkových úprav. Práce je rozdělena na dvě hlavní části, v první části jsou popsány pozemkové úpravy jako celkový proces a druhá kapitola se zabývá studii konkrétních území s již realizovanými komplexními pozemkovými úpravami.

V literární rešerši je postupně popsán význam, historie, současnost a proces pozemkových úprav. Důraz je také kladen na popsání plánu společných zařízení, kterému se následně věnuje druhá část práce, která na základě projektové dokumentace a terénního průzkumu sleduje konkrétní prvky tohoto plánu ve vybraných katastrálních územích.

Klíčová slova

Jednoduchá pozemková úprava

Komplexní pozemková úprava

Plán společných zařízení

Abstract

The thesis is elaborated on the theme „Plan of collective equipment realized in terms of land consolidation program in the Kladno study area (Central Bohemian region)“. The main topic of the thesis is issue of land adjustment. The thesis is divided into two main parts. In the first part there is described land adjustment as the overall process and the second part deals with the study of specific areas with already implemented comprehensive land adjustments.

In literature review there is successively described the importance, history, present and issue of land adjustments. The second part also deals with detailed description of land consolidation program. The practical part based on project documentation and field survey tracks specific elements of the plan in selected cadastral areas.

Key words

Simple land adjustment

Comprehensive land adjustment

Land consolidation program

Obsah

1	Úvod.....	12
2	Cíle práce	13
3	Literární rešerše.....	14
3.1	Charakteristika pozemkových úprav	14
3.2	Historie pozemkových úprav.....	18
3.2.1	První pozemková reforma.....	20
3.2.2	Pozemková reforma v období 1945 – 1948	21
3.2.3	Pozemkové úpravy v období do roku 1989.....	22
3.3	Současný stav pozemkových úprav	23
3.3.1	Pozemkové úpravy po roce 1990	23
3.3.2	Počátky komplexních pozemkových úprav	23
3.4	Legislativa Pozemkových úprav	25
3.5	Proces pozemkových úprav	26
3.5.1	Zahájení pozemkových úprav	26
3.5.2	Předmět a obvod pozemkových úprav	27
3.5.3	Úvodní jednání	27
3.5.4	Plán společných zařízení	28
3.5.5	Návrh nového uspořádání pozemků.....	32
3.5.6	Závěrečné jednání	33
3.5.7	První rozhodnutí o schválení návrhu pozemkové úpravy.....	33
3.5.8	Druhé rozhodnutí o výměře nebo přechodu vlastnických práv a zřízení nebo zrušení věcného břemene	34
3.5.9	Zápis pozemkové úpravy do katastru nemovitostí.....	34
3.6	Financování pozemkových úprav.....	34
4	Metodika	37
5	Charakteristika studijního území.....	38

5.1	Zájmové území okres Kladno.....	38
5.2	Katastrální území Libochovičky.....	39
5.3	Katastrální území Lidice	40
5.4	Katastrální území Běloky	41
5.5	Katastrální území Tuchlovice.....	42
5.6	Katastrální území Dolany u Kladna	42
6	Současný stav řešené problematiky	43
6.1	Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Libochovičky.....	43
6.2	Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Lidice.....	46
6.3	Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Běloky	49
6.4	Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Tuchlovice.....	52
6.5	Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Dolany u Kladna.....	56
6.6	Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Libochovičky	59
6.7	Realizované prvky plánu společných zařízení k. ú. Lidice	63
6.8	Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Běloky.....	68
6.9	Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Tuchlovice	70
6.10	Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Dolany u Kladna ..	73
7	Výsledky	76
7.1	Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky.....	76
7.2	Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Lidice	79
7.3	Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Běloky	82
7.4	Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Tuchlovice.....	84
7.5	Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Dolany u Kladna	85
7.6	Celkové zhodnocení prvků plánu společných zařízení	87

7.7	Katalog společných zařízení.....	91
8	Diskuze.....	93
9	Závěr	96
10	Seznam použité literatury.....	97
11	Seznam obrázků	102
12	Seznam tabulek	103
13	Seznam fotografií.....	103
14	Seznam příloh.....	104
15	Přílohy.....	105

Soupis použitých zkratek

PÚ	Pozemkové úpravy
JPÚ	Jednoduchá pozemková úprava
KPÚ	Komplexní pozemková úprava
EU	Evropská unie
k. ú.	Katastrální území
ÚSES	Územní systém ekologické stability
LBC	Lokální biocentrum
LBK	Lokální biokoridor
RBC	Regionální biocentrum
RBK	Regionální biokoridor
IP	Interakční prvek
BPEJ	Bonitovaná půdně ekologická jednotka

1 Úvod

Osobní vztah k půdě, pozemkům a krajině se postupně ze života lidí vytratil a jen těžko a pomalu se obnovuje. Krajina představuje nedílnou součást našeho života, bez které bychom ani nemohli existovat a přesto ji devastujeme. Můžeme říci, že v současnosti je ochraně přírody a krajiny věnována stále větší pozornost, do které jsou pozemkové úpravy také zahrnovány jako účinný nástroj k obnově, tvorbě a rozvoji krajiny.

Pozemkové úpravy totiž chápeme jako účinný nástroj k zatraktivnění venkovského prostoru, nástroj investic do krajiny, ale jsou také odpovědí na hledání otázek k ochraně životního prostředí. Pozemkové úpravy jsou jedním z klíčových nástrojů pro rozvoj venkova a z hlediska projektování a provádění jsou dlouhodobým a složitým mezioborovým procesem (MZe, 2011).

První zmínky o organizaci půdních pozemků můžeme zaznamenat již ve starověkém Římě. V České republice mají pozemkové úpravy již dlouhodobou tradici, které ve svojí historii prošly několika érami a reformami. V minulosti se o pozemkových úpravách tolik nemluvilo, což se aktuálně snaží společnost napravit současně s nedostatky zjištěných při jejich vývoji.

Při provádění pozemkových úprav dochází k prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků, současně se zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, funkční vodní hospodaření a zvýšení ekologické stability krajiny. Cestou pozemkových úprav se též obnovuje katastr nemovitostí (MZe, 2011).

Pro diplomovou práci jsem si vybrala okres Kladno, ležící ve Středočeském kraji. V tomto okrese jsem si vybrala pět katastrálních území a to: Libochovičky, Lidice, Dolany u Kladna, Tuchlovice a Běloky. Ve všech vybraných katastrálních územích byly realizovány komplexní pozemkové úpravy a byla realizována některá opatření plánu společných zařízení.

V první části práce jsou na základě odborné literatury shrnuty základní informace týkající se pozemkových úprav. V praktické části pak zhodnoceny realizované prvky, které jsou prozkoumány na základě projektové dokumentace a terénního průzkumu.

2 Cíle práce

Cílem této diplomové práce je vytvořit studii, která zhodnotí stávající stav realizovaných prvků plánu společných zařízení navržených při procesu komplexní pozemkové úpravy v katastrálních územích Libochovičky, Lidice, Tuchlovice, Dolany u Kladna a Bělky.

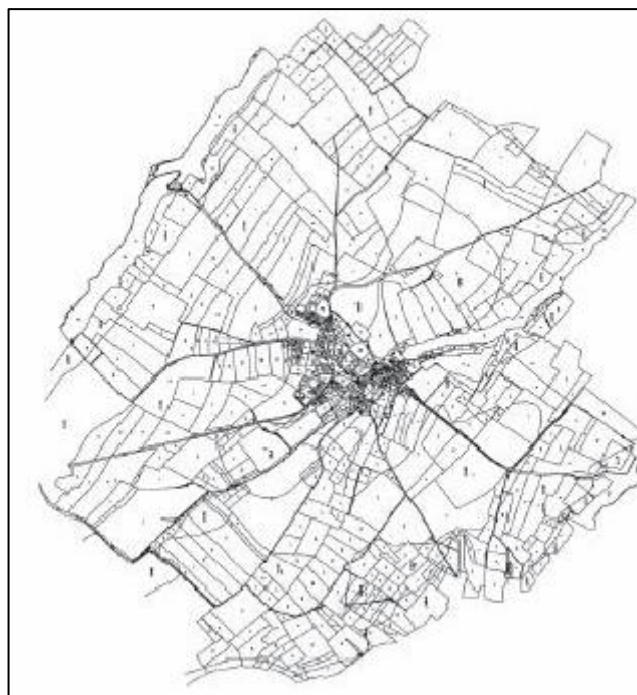
3 Literární rešerše

3.1 Charakteristika pozemkových úprav

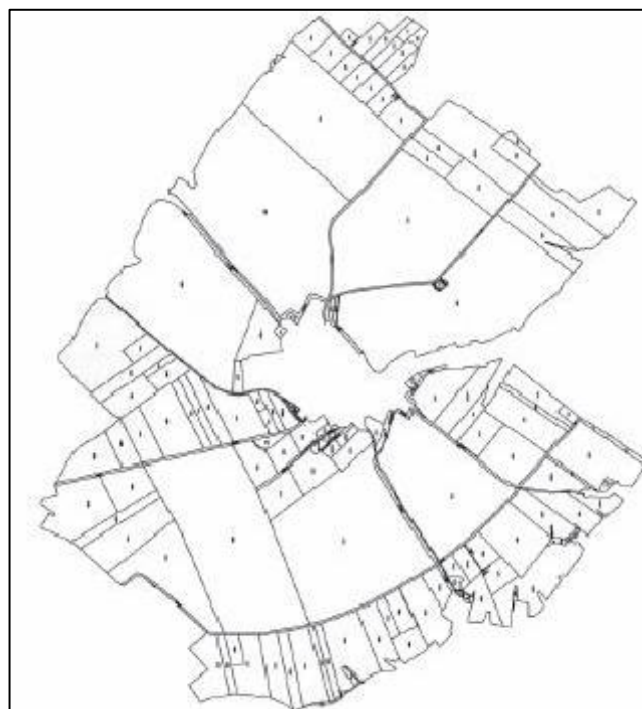
Je známo, že v zemědělských zemích, mezi které Česká republika patří, jsou země významně ovlivněny souvisejícími problémy se zemědělskou půdou. V současnosti se jedná o největší problém, kdy je většina zemědělské půdy špatně obhospodařována hlavně z důvodu nevyjasněných vlastnických vztahů. Rozptýlené, příliš malé pozemky přestávají být vhodné pro individuální hospodaření a majitelé jsou nuceni půdu pronajímat větším podnikům hospodařícím na okolních pozemcích. Tento jev můžeme považovat za významnou formu degradace půdy a právě pozemkovými úpravami bychom měli tomuto problému předcházet (Sklenička a kol., 2014; Scientific research and Essays, 2010).

Pozemkové úpravy jsou někdy nesprávně interpretovány jen jako jednoduché přerozdělení pozemků, které má sloužit k odstranění následků fragmentace půdy. Naopak pozemkové úpravy jsou souhrnem mnoha činností, jejichž cílem je zlepšit podmínky pro zemědělské hospodaření, zpřístupnění pozemků, zmírnění projevů vodní a větrné eroze, zlepšení hydrologického režimu v krajině, udržet a zlepšit ekologickou stabilitu krajiny a zachovat či obnovit krajinný ráz (Vlasák et Bartošová 2007; Food and agriculture of the united nations, 2003).

Dle zákona č. 139/2002 Sb. o pozemkových úpravách jsou PÚ definovány takto: *„Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, scelují se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech původní pozemky zanikají a zároveň se vytvářejí pozemky nové, k nimž se uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena v rozsahu rozhodnutí podle § 11 odst. 8. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení kvality života ve venkovských oblastech včetně napomáhání diverzifikace hospodářské činnosti a zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství, zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství zejména v oblasti snižování nepříznivých účinků povodní a řešení odtokových poměrů v krajině a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako neopomenutelný podklad pro územní plánování“* (Obr. č. 1 a 2) (Zákon č. 139/2002 Sb.).

Obr. č. 1 - Pozemky před pozemkovou úpravou (Google.cz, 2015)

Obr. č. 2 - Pozemky po pozemkové úpravě (Google.cz, 2015)

Mezi hlavní cíle pozemkových úprav patří sloučení pozemků jednoho vlastníka do větších celků a jejich zpřístupnění. Jedná se tedy o to, že jeden vlastník má roztroušené pozemky po celém katastrálním území, některé mají nepříznivý tvar nebo jsou nepřístupné. Po pozemkových úpravách jsou mu tyto pozemky v adekvátní výměře, kvalitě a kvalitě vydány v jednom či několika dobře přístupných pozemcích.

Zároveň se hranice pozemků a katastrálních území narovnávají, by vyhovovaly zemědělskému hospodaření. Dalším hlavním cílem je ochrana a obnova krajiny, kde pozemkové úpravy vytváří podmínky pro zlepšení životního prostředí a k ochraně zemědělského půdního fondu. Dále zmírnit projevy vodní a větrné eroze, napomoci vhodnému hydrologickému režimu v krajině a obnovit krajinný ráz. Jsou uspořádávány vlastnické vztahy. Vzniká plán společných zařízení, který obsahuje síť polních cest, protierozních a vodohospodářských opatření a jsou vymezovány prostory pro přírodní prvky zajišťující rovnováhu krajiny (Vlasák et Bartošová, 2007; Sklenička, 2003).

Dalšími, dílčími cíli jsou vytvoření digitální katastrální mapy, vyznačení hranic trvalým způsobem, kdy už není k jejich identifikaci nutné využívat předchozí pozemkové evidenci. Odstranění duplicitních a jinak zmatených záznamů v katastru nemovitostí (Vlasák et Bartošová, 2007; Sklenička, 2003).

Pozemkové úpravy jsou formou krajinného plánování, které přispívá k zabezpečení racionálního využívání a ochrany krajiny prostřednictvím právních, biotechnických a organizačních opatření (Sklenička, 2003).

Podle Ministerstva zemědělství jsou pozemkové úpravy definovány:

- *„Jsou cílevědomým souborem opatření, která zavádí do života venkova zásadní změnu v chápání vztahu ke krajině, způsoby jejího užívání a správy majetku, činí venkov přívětivým sociálním prostorem s malebnou krajinou*
 - *Dávají konkrétní podobu krajině a to jak podrobným uspořádáním vlastnických vztahů k pozemkům, tak pomocí nezbytných společných opatření v podobě nových polních cest, prvků územního systému ekologické stability, protierozních a vodohospodářských opatření*
 - *Jsou v mnohém směru nenahraditelným institutem realizace všech programů především zemědělské části krajiny, ale i územního rozvoje regionu*
 - *Přináší hospodářský růst a ekonomickou stabilitu venkova*
 - *Mají fenomén řešení majetkoprávních vztahů v kombinaci s veřejným zájmem*
 - *Jsou ze své podstaty regionální až místní záležitostí, která je náročná na koordinaci procesu, metodické řízení a participaci s místní komunitou.“*
- (MZe, 2015).

V České republice existují dvě formy pozemkových úprav jednoduchá pozemková úprava (JPÚ) a komplexní pozemková úprava (KPÚ). V současnosti se pozemkové úpravy provádí zpravidla formou komplexních pozemkových úprav. Je-li nutné vyřešit pouze některé hospodářské potřeby například rychlé scelení, zpřístupnění pozemků nebo ekologické potřeby v krajině například lokální protierozní opatření, provádějí se formou jednoduchých pozemkových úprav. JPÚ se oproti KPÚ provádějí také jen na část katastrálního území a lze u nich upustit od zpracování plánu společných zařízení (Zákon č. 139/2002 Sb.).

Mezi hlavní přínosy pozemkových úprav Ministerstvo zemědělství uvádí:

- *„Zprůhlednění vlastnických vztahů k pozemkům v obvodu pozemkové úpravy*
- *Příspěvní k dohledání doposud nezapsaného obecního majetku a k jeho optimálnímu umístění podle potřeb obce*
- *Vyčlenění ze státní půdy původní církevní majetek*
- *Realizací polních cest v rámci schváleného návrhu pozemkových úprav dojde ke snížení pohybu zemědělské techniky uvnitř obce, propojení obce s okolními sídly i krajinou a celkovému zvýšení prostupnosti území*
- *Nově vybudované polní cesty mohou sloužit např. jako cyklotrasy a tím turisticky zatraktivnit danou oblast*
- *Realizací protierozních a vodohospodářských opatření lze docílit vyřešení neškodného odvedení povrchových vod*
- *Výsadbou místních prvků ÚSES dojde ke zvýšení ekologické stability krajiny a zvýšení její estetické hodnoty*
- *Většina pozemků v rámci navržených společných zařízení je převedena do vlastnictví obce; tím se zjednoduší jejich realizace a je zajištěna následná péče; posílí se tím také možnost čerpání dotací z národních programů a fondů EU*
- *Prvky společných zařízení realizovaných pozemkovým úřadem ze státních prostředků či prostředků EU přechází rovněž do majetku obce*
- *Schválený návrh pozemkových úprav jako nezbytný podklad pro územní plánování zjednoduší a zlevní zpracování územního plánu obce*
- *U již schválených územních plánů přispěje k větší konkretizaci některých prvků až na úroveň parcelních čísel, případně může být podkladem pro jejich změnu“ (MZe, 2015).*

Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako neopomenutelný podklad pro územní plánování (LAMA, 2013).

Právě z přínosů Ministerstva zemědělství jsou pozemkové úpravy chápány, jako nezastupitelná činnost v zavedení pořádku ve venkovské krajině. Pozemkové úpravy jsou podle ministerstva zemědělství jediným nenahraditelným nástrojem k obnově zaniklých polních cest, přirozených liniových prvků a dalších krajinných elementů (Doležal a kol., 2012; MZe, 2015).

Pozemkové úpravy celostátně organizují a ze státního rozpočtu financují pozemkové úřady. V současnosti je v České republice 77 pozemkových úřadů, které mají svá zpravidla v okresních městech. Činnost těchto úřadů řídí ve smyslu zákona o pozemkových úpravách Ústřední pozemkový úřad při ministerstvu zemědělství (Maršíková et Maršík, 2006).

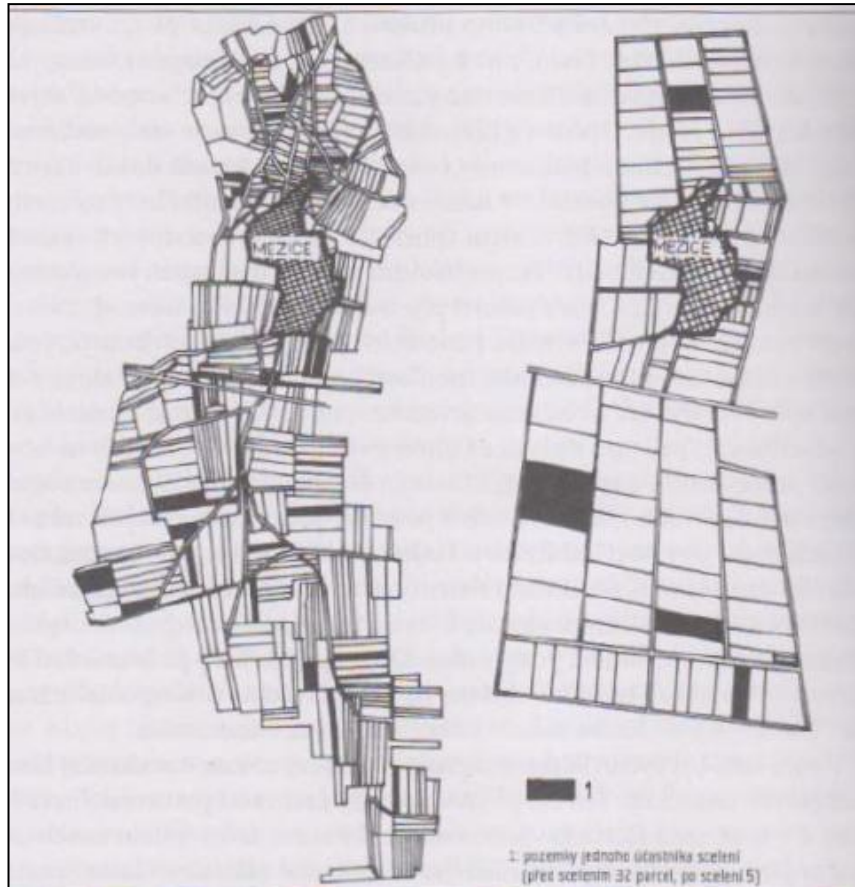
3.2 Historie pozemkových úprav

Jak už bylo řečeno výše, největší závady ztěžující hospodaření je ve velká rozdrobenost a roztržitost pozemkového majetku. Všechny problémy můžeme hledat již za feudálního zřízení před rokem 1848, kdy vrchnost, jako vlastník půdy, dávala svým poddaným méně cenné pozemky, tvarově nepříznivé a v méně vhodných polohách. Naopak svoje uspořádávala ve velkých plochách a na příznivých místech. V důsledku dědických podílů mezi sourozence docházelo k podélnému dělení, tak aby nebyl žádný z nich zkrácen ani na vzdálenosti ani na poloze a vznikali tak úzké řemenové parcely, hospodářsky zcela nevýhodné. Jediným prostředkem k odstranění uvedených závad pozemkového majetku je scelování zemědělských pozemků. Začaly se tedy soustřeďovat rozdrobené a rozptýlené pozemky jednotlivých hospodářských jednotek spojovat do větších ploch s výhodným tvarem pro obdělávání (Němec et Vráblíková et Pražáková, 2011).

V Čechách se uskutečnilo první scelování v letech 1856 – 58 v obci Záhlinice u Holešova na Moravě. Toto scelování bylo zásluhou rolníka, později starosty této obce a poslance zemského sněmu Františka Skopalíka. Úspěch tohoto scelování byl zřejmý, neboť na základě těchto principů bylo sceleno dalších 16 obcí na Moravě (Maršíková et Maršík, 2006).

V roce 1883 byl vydán říšský zákon o scelování hospodářských pozemků, který byl přijat a doplněn prováděcími zákony zemskými na Moravě roku 1884 a ve Slezsku roku 1888. Podle nového zákona se scelování prováděla pouze po odsouhlasení všech vlastníků půdy v obci. V Čechách tento zákon vydán nebyl. (Jonáš a kol., 1990; Maršíková et Maršík, 2006).

Po vydání říšského zákona bylo k pozemkovým úpravám přistupováno promyšleněji a organizovaně a práce podle tohoto zákona se nazývaly jako tzv. komasace neboli úřední scelování. Přesto by u nás spíše znám způsob pozemkové úpravy pod souhrnným názvem agrární operace, které zahrnovaly scelování pozemků, dělení společných zařízení, regulaci užívacích práv na společné pozemky, odstraňování enkláv lesů a arondování lesních hranic. Podstata komasace nebo agrární operace spočívala téměř ve stejném principu a to v tom, že všechny pozemky náležící různým vlastníkům, byly zahrnuty do scelovacího obvodu, který se následně pokládal za celek. Nejprve byla vyloučena plocha pro společná zařízení, jako cesty a příkopy, za tím účelem, aby bylo možno hospodařit co nejvhodněji. Následně byl navržen nový návrh pozemků, kterého bylo dosaženo bezpečným odhadem původních pozemků tak, aby každý vlastník po pozemkové úpravě dostal vyhovující pozemky, zejména tvarem a lepší poloze a přístupností (Obr. č. 3) (Maršíková et Maršík, 2006; Jonáš a kol., 1990).

Obr. č. 3 - Ukázka scelování pozemků v 19. století (Maršíková et Maršík, 2006)

3.2.1 První pozemková reforma

Období 1918 – 1938 je označováno za období první pozemkové reformy. Po vzniku Československé republiky byly přijaty tři zákony, které měly nedostatky ohledně držby půdy vyřešit. Jednalo se o zákony:

- Záborový zákon č. 215/1919 Sb., podle kterého měly být zabráný pozemky jednotlivých vlastníků přesahující 150 ha zemědělské půdy a 250 ha veškeré půdy
- Přídělový zákon č. 81/1920 Sb., který stanovil přidělování pozemků drobným zemědělcům
- Náhradový zákon č. 329/1020 Sb., který stanovil zásady pro výpočet náhrad vlastníkům za zabrané pozemky

K zajišťování a provádění pozemkové reformy byl zřízen Úřad pozemkový. První pozemková reforma přesto nebyla provedena důsledně. Důvodem bylo, že se vytvořily tzv. zbytkové velkostatky o hektarové výměře, zatímco mnoho přídělců dostalo půdu jen o jednohektarové výměře (Maršíková et Maršík, 2006).

3.2.2 Pozemková reforma v období 1945 – 1948

Rozvoj zemědělské politiky byl v tomto období výrazně ovlivněn zásadními politickými změnami, které nastaly po skončení 2. Světové války. Nové zákony se nevyhnuly ani pozemkovým úpravám, kdy byla pozemková reforma provedena ve třech etapách:

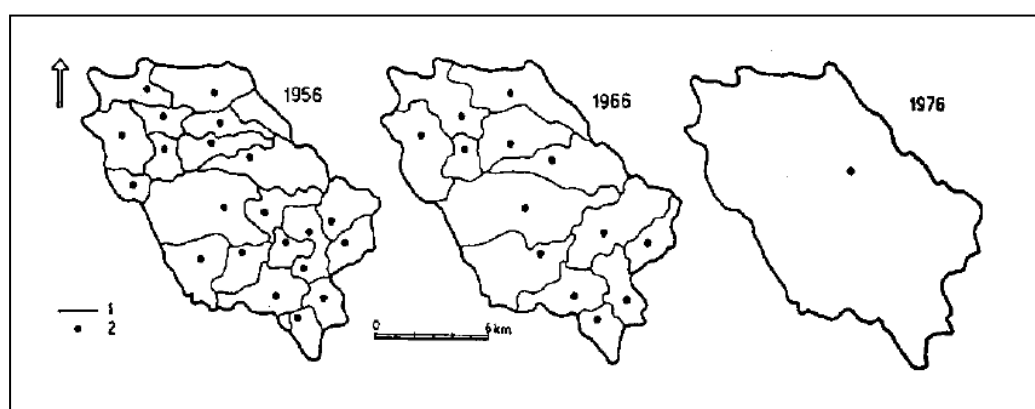
1. Konfiskace veškeré půdy zrádců a kolaborantů našeho národa, která byla podmíněna presidentovým dekretem. Byly stanoveny zásady pro rozdělení půdy a úhradu za nepřátelský zkonfiskovaný majetek. Konfiskace zemědělského majetku řešilo hlavně pohraniční oblasti.
2. Revize první pozemkové reformy za účelem odstranění všech nesprávností, který porušovaly záborový a přidělový zákon. Jednalo se hlavně o povolení různých výjimek a dále utváření tzv. zbytkových statků.
3. Nová pozemková reforma, ke které vznikl zákon o nové pozemkové reformě č. 46/1948 Sb. a vycházel ze zásady, že půda patří těm, kdo na ní pracují. Dle tohoto zákona byla veškerá výměra půdy přesahující 50 ha vykupována a přidělována oprávněným uchazečům. O přidělu rozhodovaly místní rolnické komise, tak jako při rozdělování konfiskátů. Nová pozemková reforma byla provedena přibližně ve 2/3 obcí a v přidělovém řízení byla rozdělena výměra větší než 500 000 ha půdy, čímž byli zlikvidováni velkostatkáři a posíleni drobní a střední zemědělci (Maršíková et Maršík, 2006; Jonáš a kol., 1990; Němec et Vráblíková et Pražáková, 2011).

Z výsledků pozemkové reformy vidíme, že více než 1/3 zemědělské půdy prošla přidělovým řízením. Evidence přidělových řízení byla přesto nedůsledná a tento stav vyvolával potíže při restitucí nebo při provádění pozemkových úprav i po několika letech. Uchazečem o přiděl se mohl stát příslušník českého, slovenského nebo jiného slovanského národa a o přiděl žádal prostřednictvím místní rolnické komise. Půdu přiděloval Národní pozemkový fond rozhodnutím o přidělu a jednalo se především o rozsah mezi 8 – 12 ha zemědělské půdy (Němec et Vráblíková et Pražáková, 2011; Vlasák et Bartošová, 2007).

3.2.3 Pozemkové úpravy v období do roku 1989

Toto období socializace zemědělství můžeme z hlediska pozemkových úprav rozdělit do tří hlavních etap (Obr. č. 4):

1. První etapu tvoří období zakládání JZD a postupného rozšiřování členské a půdní základny. První etapa spadá do období let 1950 – 1960.
2. Druhá etapa, která probíhala v období od roku 1960 do roku 1972. Docházelo ke slučování družstev do větších celků a vytvářelo se nové organizační uspořádání státních statků. Začaly se zpracovávat tzv. souhrnné projekty pozemkových úprav, které řešily právě scelování do větších celků, ale současně obsahoval i návrh společných zařízení, nového uspořádání pozemků, dopravních, rekultivačních, vodohospodářských či půdotvorných opatření. Cílem bylo maximální využití půdního fondu pro zemědělskou výrobu.
3. Třetí etapa začala po roce 1974 a týká se hlavně vědeckotechnického pokroku v zemědělství. Začaly se zpracovávat pouze tzv. generely pozemkových úprav, jejichž důsledkem bylo vytvoření obrovských půdních celků neodbornými zásahy do krajiny. Pro tato velká seskupení se začínají dělat projekty souhrnných pozemkových úprav, prováděné podle metodiky Ministerstva zemědělství a výživy ČSR v roce 1976. Tyto projekty byly posledním druhem socialistických projektů, které se podílely na vytvoření současné zemědělské krajiny (Jonáš a kol., 1990; Němec et Vráblíková et Pražáková, 2011).

Obr. č. 4 - Ukázka slučování zemědělských podniků (Jonáš a kol., 1990)

3.3 Současný stav pozemkových úprav

3.3.1 Pozemkové úpravy po roce 1990

V roce 1990 a v pozdějších letech v důsledku výrazných politických změn nastala výrazná změna i v celostátní politice. V roce 1991 byl přijat první zákon č. 284/1991 Sb. o pozemkových úpravách, který byl několikrát novelizován (Maršíková et Maršík, 2006).

V roce 1991 – 1998 dochází k jednoduchým pozemkovým úpravám, které jsou určeny pro ujasnění vlastnických vztahů a průběhu hranic. Při jednoduchých pozemkových úpravách nedochází k scelování pozemků, ani k dalším typickým prvků pro pozemkové úpravy (Vlasák et Bartošová, 2007 et Burian a kol., 2011)..

3.3.2 Počátky komplexních pozemkových úprav

V roce 1994 bylo zahájeno využívání druhé formy pozemkových úprav a to komplexní pozemkové úpravy. V tomto roce byly již ukončeny dvě komplexní pozemkové úpravy, a to v okrese Kutná Hora v obci Přítoky a v okrese Plzeň, obec Olešná. Tyto dvě realizované komplexní pozemkové úpravy se staly cílem řady exkurzí a seminářů pro jiné pozemkové úřady (Burian a kol., 2011)..

Již v roce 2001 bylo v České republice zahájeno celkem 480 komplexních pozemkových úprav, v rámci kterých byla realizovaná řada půdoochranných, vodohospodářských a ekostabilizačních opatření. Téměř po sto letech od první pozemkové úpravy se navázalo na opravdové pozemkové úpravy, které neměly jen za cíl scelování rozdrobené držby. Postupně se proces novodobých pozemkových úprav přesunul do období, kdy jednoduché pozemkové úpravy na bázi užívatelských a nájemních vztahů nahradily výměnami vlastnických pozemků v rámci celého katastrálního území (Burian a kol., 2011)..

V tomto období do roku 2002 bylo ukončeno cca 160 ha komplexních pozemkových úprav a dalších 500 ha bylo rozpracováno a postupně docházelo k rušení jednoduchých pozemkových úprav. Teprve komplexními pozemkovými úpravami se začaly naplňovat cíle pozemkových úprav. Vytvářely se podmínky pro nové polní

cesty, biokoridory a biocentra územního systému ekologické stability, půdoochranných opatření a ostatních prvků, které v krajině chyběly. Ale hlavně se začala, tako společná zařízení budovat. Dá se říci, že praxe v tomto oboru předstihla legislativu, protože teprve novela zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách, ustanovila pojem a dokument „plán společných zařízení“ a jeho náležitosti, včetně průzkumů a rozborů. Zároveň byl zpracován Plán rozvoje zemědělství a Program rozvoje venkova, podle směrnic Rady Evropy, která v roce 1998 schválila podporu předvstupních opatření pro přístupové země střední a východní Evropy. V těchto dokumentech figurovaly pozemkové úpravy jako aktivity a opatření pro rozvoj území a obnovu venkova a v tomto směru se i pozemkové úřady staly žadateli v rámci předvstupního operačního programu strukturálních fondů EU – SAPARD. Z tohoto fondu byly čerpány dotace na stavby polních cest, ekologických opatření a prováděním s tím spojených geodetických prací (Burian a kol., 2011)..

Pokud jde o vlastnické vztahy, jde o odstranění chaosu vzniklého vývojem v totalitním režimu a paradoxně i restitucemi zemědělského majetku, jedná se o roztráštěné, nepřístupné, zastavěné pozemky, s duplicitním zápisem vlastnictví, nedokončené přiděly atd. Pokud jde o krajinu, jde o její údržbu, zvelebování a její posílení z ekologického hlediska. Pro řešení těchto problémů jsou pozemkové úpravy moderním pojetím a jedinečným nástrojem. Jde o dlouhodobé investice, které možná nepřinášejí okamžitý efekt, zato zcela zapadají do strategie udržitelného rozvoje. Jedná se o to, aby se podařilo současný trend, byznysu, spotřeby a trhu, alespoň korigovat tak, aby zůstal zachován zdravý venkovský prostor prostřednictvím, kterého lze čerpat životní energii (Burian a kol., 2011).

K 1. březnu 2015 byly Ústředním pozemkovým úřadem shromážděny informace o dokončených pozemkových úpravách. V období mezi lety 1993 – 2005 byly dokončeny komplexní pozemkové úpravy ve 486 katastrálních územích (Hladík et Číhal, 2005).

3.4 Legislativa Pozemkových úprav

V současnosti platí zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů. A jeho prováděcí předpisy vyhláška č. 13/2014 Sb. o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, dále pak nařízení vlády č. 72/1999 Sb., o stanovení způsobu úhrady nákladů souvisejících s vedením a aktualizací bonitovaných půdně ekologických jednotek a nákladů spojených s oceněním věcí, identifikací parcel a vyměřením pozemků. Platný zákon a provádění předpisy o pozemkových úpravách doplňují další zákony a vyhlášky (MZe, 2015).

- Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
- Vyhláška č. 546/2002 Sb., kterou se mění vyhláška č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů
- Zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky
- Zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem
- Vyhláška č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1995 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem
- Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, jeho novely a změny
- Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti
- A další (LAMA, 2010)

3.5 Proces pozemkových úprav

3.5.1 Zahájení pozemkových úprav

Pozemkové úpravy jsou vždy zahájeny Pozemkovým úřadem a mohou být vyvolány z těchto podnětů:

- Požádají-li o zahájení vlastníci nadpoloviční většiny výměry zemědělské půdy – v tomto případě musí Pozemkový úřad pozemkové úpravy zahájit vždy.
- Pozemková úprava vyvolaná v důsledku stavební činnosti – Nejčastějšími případy, kdy jsou pozemkové úpravy vyvolané stavební činností jsou dálnice, rychlostní komunikace, železnice a letiště. Liniová stavba rozdělí pozemky na dvě poloviny, oddělené části mohou být nepřístupné a následně jsou změněny podmínky pro zemědělství, proto se s výstavbou zahajují pozemkové úpravy, aby byl nepříznivý dopad těchto staveb zmírněn.
- Podle posouzení Pozemkového úřadu na základě udaných důvodů, naléhavosti a účelnosti KPÚ. Důvody mohou být takovéto:
 - Produkční schopnost půdy
 - Vyjasnění a uspořádání vlastnických vztahů
 - Území s nedokončeným přidělovým nebo scelovacím řízením
 - Území s jednoduchými pozemkovými úpravami
 - Nevhodné tvary pozemků
 - Nedostupnost pozemků
 - Návaznost na sousední katastrální území s již hotovými komplexními pozemkovými úpravami (LAMA, 2013; Sklenička, 2003; Vlasák et Bartošová, 2007).

Termín zahájení oznámí pozemkový úřad příslušnému katastrálnímu úřadu s dostatečným předstihem, aby provedl soulad souboru popisných informací se souborem geodetických informací (LAMA, 2013).

Zahájení řízení o pozemkových úpravách oznámí Pozemkový úřad veřejnou vyhláškou (LAMA, 2013).

3.5.2 Předmět a obvod pozemkových úprav

„Předmětem pozemkových úprav jsou všechny pozemky v obvodu pozemkových úprav bez ohledu na dosavadní způsob využívání a existující vlastnické a užívací vztahy k nim“ (Zákon č. 139/2002 Sb.).

Obvodem pozemkových úprav se rozumí území dotčené pozemkovými úpravami. Obvod je tvořen jedním nebo více celky v jednom katastrálním území. Hranice obvodu bývá rozdělena na vnitřní a vnější. Vnitřní hranice zpravidla vede po hranici intravilánu s extravilánem, vnější hranice pak po hranici katastrálního území. Obvod pozemkových úprav může zasahovat též do sousedních katastrálních území, kde pak tvoří samostatný dílčí obvod. Obvod pozemkové úpravy by měl být zvolen tak, aby zahrnoval všechna problematická místa v území, také s ohledem na sousední katastrální území (LAMA, 2013; Vlasák et Bartošová, 2007).

3.5.3 Úvodní jednání

Po zahájení pozemkových úprav je svoláno úvodní jednání, na které jsou písemnou vyhláškou na úřední desce obecního úřadu a doručenou pozvánkou pozemkovým úřadem pozváni všichni účastníci (Vlasák et Bartošová, 2007).

Účastníky dle zákona 139/2002 Sb. jsou:

- a) Vlastníci řešených pozemků v pozemkových úpravách a fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům mohou být řešením pozemkových úprav přímo dotčena.
- b) Stavebník, je-li pozemková úprava vyvolaná stavební činností.
- c) Obec, v jejichž územním obvodu jsou pozemky zahrnuté do obvodu pozemkových úprav (Zákon 139/2002 Sb.).

Na úvodním jednání je účastníkům představen zpracovatel PÚ a zástupce pozemkového úřadu, který následně seznámí všechny účastníky s důvodem, proč byly pozemkové úpravy zahájeny a dále s účelem, formou a předpokládaným obvodem pozemkových úprav. Vlastníci jsou seznámeni s předpokládaným harmonogramem prací a s prvním návrhem plánu společných zařízení (Vlasák et Bartošová, 2007).

Mezi hlavní úkoly úvodního jednání je zvolení sboru zástupců samotnými vlastníky. Počet členů sboru musí být lichý, konkrétní počet stanová pozemkový úřad dle velikosti území, rozmezí je vždy 5 až 15 členů. Nevolenými členy sboru jsou zástupce pozemkového úřadu a zástupce obce. Sbor zastupuje vlastníky během procesu PÚ, posuzuje varianty návrhu pozemkových úprav, schvaluje plán společných zařízení a spolupracuje při realizaci schválených PÚ (Vlasák et Bartošová, 2007).

3.5.4 Plán společných zařízení

Součástí návrhu pozemkové úpravy je plán společných zařízení, který tvoří hlavní kostru uspořádání zemědělské krajiny. Jde o soubor prostorově a funkčně provázaných opatření k zajištění cílů pozemkových úprav. Jedná se zejména o opatření ke zpřístupnění pozemků, tedy o polní cesty, o protierozní a vodohospodářská opatření a opatření k tvorbě a ochrany životního prostředí (ÚSES), kde je také kladen důraz na jejich polyfunkční charakter. Například prvek ÚSES může plnit funkci protierozní, vodohospodářskou, ale i estetickou. (Georeal, 2015; Sklenička, 2003).

Podle Doležala a kol. (2012) má návrh plánu společných zařízení zabezpečit jeden z hlavních cílů KPÚ stanovený zákonem č. 139/2002 Sb., vytváření podmínek k racionálnímu hospodaření a k zabezpečení ochrany přírodních zdrojů.

Návrh plánu společných zařízení se skládá ze čtyř základních kroků:

1. Návrh cestní sítě
2. Protierozní opatření
3. Ochrana a tvorba krajiny
4. Vodohospodářské opatření

Pro společná zařízení se nejprve vyčlení pozemky ve vlastnictví státu a potom ve vlastnictví obce. *„Pokud nelze pro společná zařízení použít jen pozemky ve vlastnictví státu, popřípadě obce, podílejí se na vyčlenění potřebné výměry půdního*

fondu ostatní vlastníci pozemků poměrnou částí podle celkové výměry jejich směřovaných pozemků.“ (zákon č. 139/2002 Sb.).

Prvky plánu společných jsou vždy po realizaci společně s pozemkem, na kterém stojí ze zákona ve vlastnictví obce (Hladík, 2005).

„Plán společných zařízení se nezpracovává, jde – li o jednoduché pozemkové úpravy prováděné za účelem upřesnění či rekonstrukci přidělu nebo nebudou-li navrhována žádná společná zařízení.“ (vyhláška č. 13/2014 Sb.).

3.5.4.1 Návrh cestní sítě

Návrh cestní sítě jako polní cesty, propustků, přejezdů, příkopů, ale také dřevinných doprovodů. Cesty slouží především k zpřístupnění pozemků, ale také k propustnosti krajiny. Polní cesty mají kromě protierozní, vodohospodářské, ekologické a ekonomické funkce také významný vliv na krajinnou kompozici. Proto je důležité věnovat velkou pozornost doprovodným prvkům. Významným podkladem pro tvorbu nové cestní sítě je historický stav, který nelze podceňovat, a proto často dochází v rámci pozemkových úprav k obnovení historických cest (Sklenička, 2003).

Návrh polních cest je upraven normou ČSN 73 6109 O projektování polních cest. Podle významu se dělí na:

- Hlavní polní cesta – která soustřeďuje dopravu z polních cest vedlejších a napojuje se na komunikace vyšších tříd. Navrhují se většinou jednopruhové s výhybnami, výjimečně dvoupruhové a vždy se zpevněným povrchem a odvodněním. Doporučená šířka cesty je 4,5 – 5 metrů.
- Vedlejší polní cesta – svádí dopravu z pozemků a je napojena na hlavní polní cestu či na komunikaci III. třídy. Navrhují se jednopruhové o doporučené šířce 4 metry a mohou být zpevněné i nezpevněné.
- Doplnková polní cesta – je určena pouze pro sezonní provoz a slouží především k propojení půdních celků, zejména v rámci jednoho vlastníka (Vlasák et Bartošová, 2007).

Cestní síť by měla splňovat a umožnit tyto kritéria:

- *„Propojení sousedních obcí*

- *Přístup na pole, které ze zemědělského hlediska tvoří výrobní jednotku*
- *Propojení zemědělských podniků nebo farem vzájemně mezi sebou*
- *Dopravu mezi zemědělským podnikem nebo farmou a místem odbytu zemědělských výrobků*
- *Zpřístupnění krajiny a prostupnost zemědělského území, vedení značených turistických cest, cyklistických stezek, příp. běžeckých tratí*
- *Vytvořit důležitý krajinnotvorný polyfunkční prvek s funkcí ekologickou (návrh doprovodné vegetace) a půdoochrannou*
- *Zajistit svedení vody do vodotečí mimo intavilán obce*
- *Využít polních cest jako základního liniového tvaru vhodného pro stanovení nové hranice pozemku nebo nové hranice k.ú.*
- *Zajistit návaznost na stávající polní cesty*
- *Umožnit přístup k vodohospodářským stavbám, k lokalitám s těžbou nerostů a surovin, ke skládkám tuhého komunálního odpadu*
- *Odpovídat i obecně vodochranným zásadám, aby nedošlo k ovlivnění či ohrožení jakosti vod (haváriemi apod.).“ (Doležal a kol., 2012)*

Dobře navržené cesty mají polyfunkční charakter téměř vždy, cesty jsou ve většině případů doplňovány příkopy a liniovou zelení, která je z hlediska krajinného rázu jednou z nejvýznamnějších typů rozptýlené zeleně (Sklenička, 2003).

3.5.4.2 Protierozní opatření

Protierozní opatření, kdy se jedná zejména o opatření proti vodní a větrné erozi. Protierozní opatření mají též polyfunkční charakter a nejvíce se prolínají s vodohospodářskými opatřeními. Eroze je nejvýznamnější přirozený činitel, který vede ke změnám krajiny. Při vodní erozi dochází k rozrušování povrchu půdy působením vody jako následek intenzivních srážek nebo rychlého tání sněhu, kdy voda stéká po povrchu půdy a odnáší svrchní vrstvu. Při větrné erozi je povrch půd rozrušován působením větru, který vyvolává pohyb půdních částic. V současné době je asi polovina zemědělské půdy v ČR ohrožena vodní erozí a desetina větrnou erozí. Důsledkem eroze jsou škody na majetku, zanášení a znečištění vodních zdrojů a odnos hnojiv z půdy (Vítej na zemi, 2013; Vlasák et Bartošová, 2007).

Úkolem pozemkových úprav je vytvořit taková opatření, které vedou k minimalizaci či zabráněním ztrátám úrodné vrstvy zemědělské půdy. Mezi protierozní opatření patří opatření:

- organizační (pásové střídání plodin, delimitace kultur, aj.),
- agrotechnická (zpracování a příprava půdy, ponechání posklizňových zbytků, aj.)
- technická, které jsou především řešeny v pozemkových úpravách (příkopy, průlehy, zatravněné údolnice a polní cesty s protierozní funkcí, větrolamy, aj.) (LAMA, 2013).

3.5.4.3 Ochrana a tvorba krajiny

Ochrana a tvorba krajiny, kdy se jedná především o prvky územního systému ekologické stability, který v České republice součástí platné legislativy v oblasti životního prostředí, a to zákonem č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, jedná se o vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Celý systém je sítí ekologicky významných segmentů krajiny, účelně rozmístěných na základě funkčních a prostorových kritérií, zahrnující přírodní, hydrologické a biotické podmínky (Mackovčín, 2000; Sklenička, 2003).

ÚSES je dělen do tří hierarchických úrovní na lokální, regionální a nadregionální. Mezi skladebné prvky ÚSES patří:

- Biocentrum – který je základním prvkem ÚSES a umožňuje svou velikostí a podmínkami trvalou existenci druhů a společenstev přirozeného geofondu krajiny.
- Biokoridor – je též základním prvkem ÚSES a slouží k propojení biocenter, kterým umožňuje pohyb a migraci organismů, čímž zabráňuje jejich izolaci.
- Interakční prvek – je též základním prvkem ÚSES. Na rozdíl od biocenter a biokoridorů neplatí podmínka propojení v systému s ostatními elementy. Interakční prvky často umožňují trvalou existenci určitých druhů organismů, které mají menší nároky na prostor (Sklenička, 2003).

3.5.4.4 Vodohospodářské opatření

Vodohospodářské opatření se v rámci pozemkových úprav navrhuje taková, která podpoří zvýšení retence krajiny. Dále se navrhuje opatření, která bezpečně odvádějí povrchový odtok ze zemědělské půdy a jsou napojeny na další prvky hydrografické sítě. Navrhuje se především příkopy, protierozní meze, nádrže, poldry, aj. Do vodohospodářských opatření jsou zahrnuty i další opatření, které jsou detailněji řešeny mimo pozemkové úpravy, jedná se například o revitalizaci vodních toků nebo úpravu údolních niv (Vlasák et Bartošová, 2007).

3.5.5 Návrh nového uspořádání pozemků

Návrh nového uspořádání pozemků patří mezi nejdůležitější části pozemkových úprav. Dochází k naplnění cílů pozemkových úprav vyplývajících ze zákona. Podkladem pro vytváření návrhu je:

- *„Zaměření skutečného stavu řešeného území*
- *Aktualizovaná BPEJ*
- *Vyřešení nesouladů v druzích pozemků odsouhlasené dotčenými orgány státní správy a příslušnými správci*
- *Oceňovací předpis platný v době vyložení nároků*
- *Odsouhlasený PSZ dopracovaný do parcel*
- *Soupis nároků vlastníků*
- *Návrhy vlastníků vzešlé např. z projednání soupisu nároků apod.“ (Doležal a kol., 2012)*

Pozemky se umísťují do kostry, kterou tvoří odsouhlasený PSZ. Pozemky se scelují, dělí a přizpůsobují se tvarem a požadavkům na optimální obdělávání. Zpracovatel umísťuje pozemky na základě jednání s vlastníky o umístění jejich pozemků. Na každém jednání je s vlastníkem sepsán protokol, kde vyjadřuje svou vůli, připomínky nebo požadavek. Protokol může pomoci při řešení následných problémů (Doležal a kol., 2012).

Vlastníkům pozemků jsou projektantem navrženy nové pozemky tak, aby odpovídaly jejich původním pozemkům přiměřenou cenou, výměrou, vzdáleností a podle možnosti i druhem pozemku (LAMA, 2013).

Cena je přiměřená, pokud není vyšší nebo nižší o více než 4% v porovnání s původní cenou. Výměra je přiměřená, pokud rozdíl výměry původní a nově navržené nepřesahuje 10% původní výměry. V přiměřené vzdálenosti jsou nově navrhované pozemky, kde vzdálenost není vyšší nebo nižší než 20% od vzdálenosti původních pozemků (LAMA, 2013).

3.5.6 Závěrečné jednání

Pozemkové úpravy trvají několik let. Nové uspořádání pozemků a návrhu plánu společných zařízení je složitý, protože je nutné dodržet zákonem stanovená kritéria přiměřenosti výměry, ceny i dopravní vzdálenosti pozemků jednotlivých vlastníků. Během pozemkových úpravy jsou vyhlášeny tzv. kontrolní dny, kdy se schází sbor zástupců se zpracovatelem a vyhotovují se předběžné návrhy plánu společných a nového uspořádání pozemků. Až konečný návrh je vystaven na úřední desce pozemkového i obecního úřadu po dobu 30 dnů, během těchto dnů mají účastníci poslední možnost uplatnit k návrhu své připomínky a námítky u pozemkového úřadu. Závěrečné jednání svolává pozemkový úřad po uplynutí 30 dnů od vystavení dokončeného návrhu na pozemkovém a obecním úřadě. Na tomto jednání pozemkový úřad zhodnotí výsledky pozemkových úprav a seznámí účastníky s návrhem, o kterém bude rozhodnuto (Vlasák et Bartošová, 2007; LAMA, 2013).

3.5.7 První rozhodnutí o schválení návrhu pozemkové úpravy

První rozhodnutí o schválení návrhu pozemkové úpravy vydá pozemkový úřad, pokud s návrhem souhlasí minimálně 75% vlastníků z hlediska výměry jejich pozemků zahrnutých do pozemkových úprav. Rozhodnutí oznámí veřejnou vyhláškou a doručí jej účastníkům spolu s částí dokumentace, která se jich týká. Proti tomuto rozhodnutí se mohou do 15 dnů vlastníci odvolat a podat námítky, po uplynutí této lhůty a vyřešení námitek a odvolání, nabývá první rozhodnutí pozemkového úřadu právní moci a stává se podkladem pro vydání druhého rozhodnutí pozemkového úřadu o výměře nebo přechodu vlastnických práv a zřízení nebo zrušení věcného břemene (LAMA, 2013; Vlasák et Bartošová, 2007).

3.5.8 Druhé rozhodnutí o výměře nebo přechodu vlastnických práv a zřízení nebo zrušení věcného břemene

Druhým rozhodnutím zanikají dosavadní nájemní vztahy, bezplatné užívání a časově omezený nájem k předmětným pozemkům, kterých se rozhodnutí týká. Na rozdíl od prvního rozhodnutí není možností proti druhému rozhodnutí se odvolat. Jedná se o listinu, na základě které se do katastru zapíše nová vlastnická práva k novým pozemkům (LAMA, 2013; Vlasák et Bartošová, 2007).

3.5.9 Zápis pozemkové úpravy do katastru nemovitostí

Po nabytí právní moci prvního rozhodnutí o schválení návrhu pozemkové úpravy se na katastrální úřad předají podklady, které slouží pro obnovu katastrálního operátu. Je vytvořena digitální katastrální mapa. Dále se provádí kontrola souladu SGI a SPI. U dotčených pozemků se vyznačí plomba, která omezí práva k nemovitostem tak, aby mohlo dojít k výměně nebo přechodu vlastnických práv na základě druhého rozhodnutí pozemkového úřadu (Vlasák et Bartošová, 2007).

3.6 Financování pozemkových úprav

Pozemkové úpravy jsou vzhledem k rozsahu prací a vzhledem k velikosti zpracovávaného území velmi nákladnou činností. Právě vysoké pořizovací náklady se vrátí v podobě zvýšené efektivity zemědělského hospodaření, účelnějšího využívání půdního fondu, ochrany půdy před erozí a zvýšené ekologické stability (Vlasák et Bartošová, 2007).

Tyto faktory naplní pozemkové úpravy až tehdy, jsou-li navrhované prvky v terénu realizovány. Pozemkové úřady se snaží, aby se návrhy pozemkových úprav co nejdříve objevily v krajině. Finanční prostředky potřebné na pozemkové úpravy výrazně převyšují možnosti státního rozpočtu, a tak se pozemkové úřady snaží co nejeefektivněji využít určené prostředky a na realizaci pozemkových úprav využívají též další zdroje (MZe, 2011).

Na financování pozemkových úprav se podílí několik zdrojů:

- Státní rozpočet – který je hlavním zdrojem financování pozemkových úprav. Z toho rozpočtu je prostřednictvím pozemkových úřadů proplácena většina činností. Podle § 17 zákona č.139/2002 Sb. se mohou na nákladech podílet i vlastníci a další fyzické nebo právnické osoby, které mají zájem o provedení pozemkových úprav. Na určité činnosti mají možnost žádat od státu dotace (Vlasák et Bartošová, 2007).
- Investor vyvolávající pozemkové úpravy - jsou-li pozemkové úpravy vyvolány stavební činností (výstavba a provoz liniové stavby), hradí stavebník příslušnou část nákladů v závislosti na rozsahu území zasaženého stavbou. V České republice jsou nejčastěji investory právě Ředitelství silnic a dálnic a České dráhy. Kromě toho, že stavebník hradí příslušnou část nákladů, stává se i jejich účastníkem (Vlasák et Bartošová, 2007).
- Evropská unie - Část nákladů je také hrazena prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie. Například se jedná o výstavby polních cest, vytyčování hranic nových pozemků atd. Členskými zeměmi EU nabízí různé dotační programy pro podporu regionů. Strukturální fond má přísná pravidla pro podání žádostí a čerpání dotací včetně jejich využití. Vzhledem k nedostatečné finanční podpoře ze státního rozpočtu se jedná o důležitou stránku financování pozemkových úprav v České republice (Vlasák et Bartošová, 2007).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) na podporu rozvoje venkova, který nepatří mezi strukturální fondy EU a spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z tohoto fondu slouží ke zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny, zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR. A právě pozemkové úpravy jsou jednou z oblastí, do které budou směřovány prostředky z EAFRD, jsou řazeny v ose I., opatření I. 1. 4. pozemkové úpravy (MMR, 2009).

EAFRD přispívá státům EU ve třech oblastech:

- Zlepšování konkurenceschopnosti v zemědělství a lesnictví

- Zlepšování kvality života na venkově za podpory rozrůznění ekonomických aktivit
- Zlepšování životního prostředí a venkovského prostoru podporou pro hospodaření s půdou (Andersen a kol., 2008).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, konkrétně Program rozvoje venkova v ČR poměrně dosti dotuje pozemkové úpravy, jedná se téměř o 1/3 z celkových finančních prostředků (Kaulich, 2011).

- Ministerstva - Některé realizace prvků plánu společných zařízení jsou financovány z různých rozvojových programů jednotlivých ministerstev především ministerstva zemědělství a životního prostředí, a to v programech:
 - Program péče o krajinu
 - Program revitalizace vodních toků
 - Operační program životního prostředí (MŽP, 2014)

Urychlení dokončení pozemkové úpravy může obec ovlivnit tím, že má zájem zajistit dotaci například právě z Programu péče o krajinu. Bohužel se také stává, že vedení obce považuje za samozřejmost pozemkového úřadu, že realizaci na vlastní náklady provede (Ryšavý, 2010).

4 Metodika

Diplomová práce má charakter studie. První část, kterou je literární rešerše, se skládá z charakteristiky pozemkových úprav. Literární rešerše je zpracovaná na základě odborné literatury, zákonů a internetových zdrojů zabývajících se problematikou pozemkových úprav.

Druhá praktická část práce charakterizuje vybraná katastrální území a zhodnocuje stav pozemkových úprav ve vybraných katastrálních územích v okrese Kladno. V pěti katastrálních územích, kterými jsou Libochovičky, Lidice, Tuchlovice, Běloky a Dolany u Kladna popisuje stav ukončené a realizované komplexní pozemkové úpravy. Tato část nejprve popisuje stav plánu společných zařízení, které je vypracováno na základě spolupráce s pozemkovým úřadem v Kladně, kterým byla poskytnuta potřebná projektová dokumentace, ale také další potřebné informace sloužící ke zpracování této diplomové práci. Ve všech katastrech budou dále zjištěny všechny zrealizované prvky plánu společných zařízení, jejich funkčnost a stav, v kterém se v současnosti nacházejí. K tomuto zjištění bude důležitý terénní průzkum zrealizovaných prvků a jejich následná fotodokumentace. Na základě terénního průzkumu a projektové dokumentace bude vypracována kapitola zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení, kde jsou všechny realizované prvky charakterizovány. Místa a směr focení jsou vyznačeny v přílohách 1 – 5. Na základě získaných dat o realizovaných společných zařízeních budou data vložena do Katalogu společných zařízení pozemkových úprav.

U každého katastrálního území budou vytvořeny dvě mapy, první zobrazující všechny navržené prvky plánu společných zařízení a druhá, která zobrazuje všechny realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení. Mapy budou vytvořeny v programu ArcGis. Pro zpracování těchto map budou využity mapy plánu společných zařízení, katastrální mapa a ortofoto mapa.

K výslednému zhodnocení diplomové práce budou využity grafické výstupy ve formách grafu.

5 Charakteristika studijního území

5.1 Zájmové území okres Kladno

Řešené území, okres Kladno, se nachází v severozápadní části Středočeského kraje. Ve Středočeském kraji sousedí s těmito okresy (obr. č. 5) na západě s okresem Rakovník, na východě s okresem Mělník, na jihovýchodě s okresem Praha-západ a na jihu pak s okresem Beroun. V Ústeckém kraji pak na severozápadě s okresem Louny, na severu s okresem Litoměřice (Mackovčín, 2005).

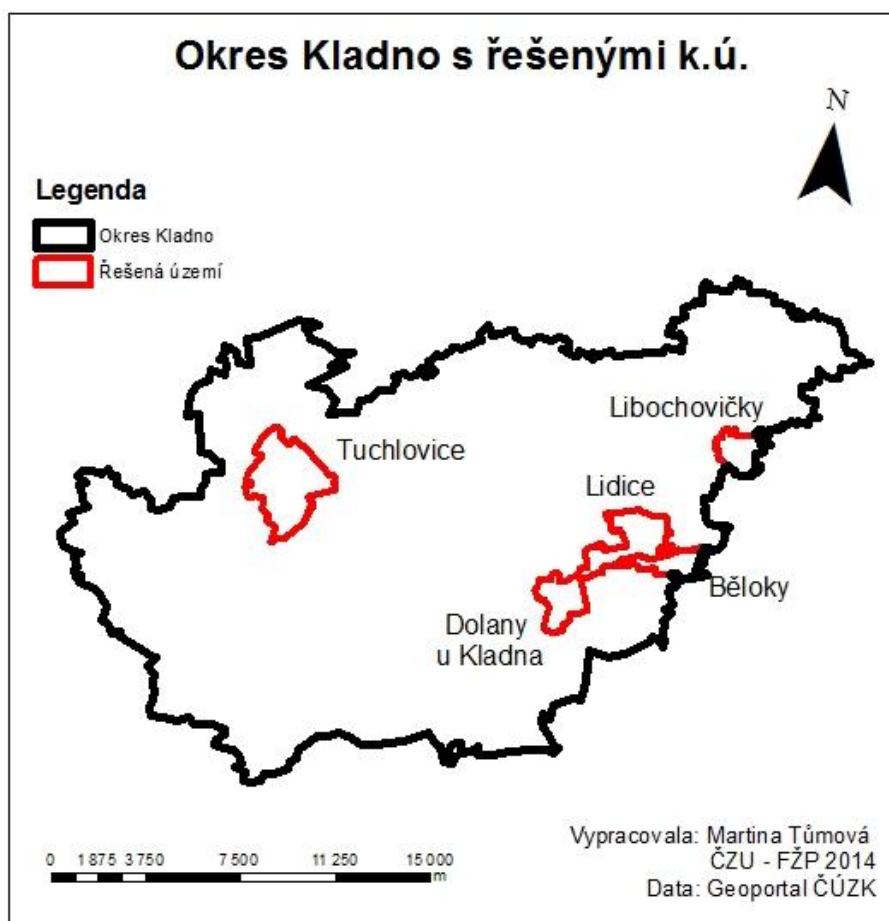
Obr. č. 5 - Řešené území okres Kladno (Google.com, upravila Tůmová 2014)

Okres Kladno o rozloze 720 km² s počtem obyvatel 159 133 se řadí k nejlidnatějšímu okresu Středočeského kraje, hlavně díky největšímu městu Středočeského kraje – statutárnímu městu Kladnu. Okres Kladno začleňuje 100 obcí, z něho je 8 obcí se statutem města a 2 obce jsou městysem (ČSÚ, 2014).

Okres zahrnuje tři odlišné krajinné celky. Ve středu zaujímá největší plochu bezlesá Kladenská tabule, na jihozápadě zasahuje do okresu lesnaté Křivoklátsko, od Kladna severozápadně patří do okresu mírné svahy Džbánu, dále pak na severu křídová Řipská tabule. Nejvyšším vrcholem tohoto okresu je vrchol Vysokého vrchu u Malých Kyšic (488 m n. m.) a nejnižší bod leží na Bakovském potoce u Sázené (175 m n. m.). Okresem Kladno neprotéká žádný větší vodní tok, nýbrž jen málo

vodnaté potoky, tekoucí celou oblastí až do Vltavy – Kačák (Loděnice), Bakovský a Zákolanský potok. Také vodních nádrží je v okrese velmi málo. Nejvýznamnějším je Turyňský rybník na Kačáku (Loděnici) u Kamenných Žehrovic (Mackovčín, 2005).

Pro diplomovou práci bylo vybráno pět katastrálních území ležících v okrese Kladno, na kterých budou shrnuty navržené a následně i realizované prvky plánů společných zařízení, a to v katastrálních územích Libochovičky, Lidice, Běloky, Tuchlovice a Dolany (Obr. č. 6).

Obr. č. 6 - Okres Kladno s řešenými k.ú. (Tůmová, 2014)

5.2 Katastrální území Libochovičky

Obec Libochovičky se nachází v okrese Kladno, ve Středočeském kraji. Území obce má rozlohu 233 ha a rozkládá se 11 km východně od Kladna. Dále se nachází

na okraji krásného a bohatého Chráněného přírodního území Okořské údolí se zříceninou hradu Okoř (KPÚ Libochovičky, 2009).

Území je součástí křídové pánve, která je tvořena vápnatými horninami, a to především slínovcem a opukou. V současnosti dominuje v území orná půda s menšími fragmenty travních porostů a lesů v okolí toku Buštěhradského potoka. Obec se nachází na dně zvlněných roklin a je obklopena zemědělskou půdou. Území je tvořeno karbonátovými černozeměmi na spraších, význam mají i typické hnědé a víceméně oglejené půdy (KPÚ Libochovičky, 2009).

Libochovičky mají 55 obyvatel a 80% z nich se pravidelně podílí na dobrovolných aktivitách, které vedou k zatraktivnění území obce. Pod vedením starosty Jana Kaly se lidé podíleli na stavbě dětského hřiště, opravě kapličky a zatraktivnění okolí rybníka (Libochovičky sobě, 2013).

Poslední velkým projektem bylo obnovení historických cest a kulturní krajiny v okolí Libochoviček, vznikla nová síť turistických tras v přírodním parku Okoře a v okolí Budče, která do té doby na tomto místě chyběla. Nové cesty byly budovány v rámci komplexních pozemkových úprav a byly budovány s návazností na cesty v okolních katastrálních územích (Youtube - Libochovičky sobě, 2013).

Komplexní pozemková úprava byla zahájena v roce 2009 a v rámci plánu společných zařízení byla navržena spousta prvků, vedoucích k zatraktivnění extravilánu obce.

5.3 Katastrální území Lidice

Katastrální území Lidice leží ve východní části okresu Kladno. Obec se nachází v nadmořské výšce 343 metrů. Katastrální území se rozkládá na výměře 457 ha a žije zde 472 obyvatel. (Obec Lidice, 2014)

První písemná známka obce s velmi bohatou historií pochází z roku 1318 a mezi nejvýznamnější památky zařazujeme právě Památník Lidice, jako vzpomínka na nevinné lidické oběti. (Památník Lidice, 2014)

Jedná se o zemědělsky průmyslovou krajinu, která se řadí do řepařské výrobní oblasti. Pro území Lidic jsou typické dva základní krajinné celky:

- a) náhorní plošina – dochovaný typický krajinný útvar v okolí Prahy. Hlavními znaky pak jsou pole lemovaná větrolamy, která zároveň tvoří cennou součást krajinného celku.
- b) Údolí Zákolanského potoka – dochovaný krajinný ráz s menším zastoupením luk, než tomu bývalo v minulosti. Zachovaný průtok potoka s množstvím vodních nádrží a náhonů dává předpoklady pro obnovu původního krajinného rázu údolí. (KPÚ Lidice, 2000)

Území leží v oblasti tvořené algonkickým a křídovým podložím s překryvy spraše různé mocnosti. Jedná se o středně hluboké, šterkovité hnědé půdy, ve východní a jihovýchodní části překryto snadno zvětrávajícími vápenitými sedimenty (KPÚ Lidice, 2000).

Pozemková úprava v tomto katastrálním území byla zahájena v roce 2000 a udávaným důvodem pro zahájení pozemkové úpravy bylo zpřístupnění pozemků (eAgri, 2013).

5.4 Katastrální území Běloky

Katastrální území Běloky leží v okrese Kladno těsně za hranicí okresu Praha – západ. Katastrální území zaujímá 222 ha. Počet obyvatel s trvalým pobytem je 162 a dalších cca 50 obyvatel bez trvalého bydliště (Obec Běloky, 2014).

Území je mírně zvlněné s nevýrazným hřebenem procházejícím celým katastrem od západu k severovýchodu a nachází se v údolí Dolanského potoka. Směrem k Makotřasům a Lidicím se rozkládá les Krupá a směrem k Hostouni Žakův les. Běloky vede zelená turistická stezka z Prahy přes Horoměřice, Běloky a pokračuje přes Lidice až do Kladna (Obec Běloky, 2014 et KPÚ Běloky, 1992).

V obnově a údržbě krajiny obec spolupracuje s nejbližší vesnicí Středokluky, s kterou je spojena do Mikroregionu (Obec Běloky, 2014).

5.5 Katastrální území Tuchlovice

Tuchlovice jsou větší obcí v jihozápadní části okresu Kladno. Katastr obce je po spojení s obcí Srby rozsáhlý. V Tuchlovicích žije na výměře katastrálního území 1276 hektarů 2 414 obyvatel (Obec Tuchlovice, 2015).

První doklady o obci jsou z roku 1283, kdy je jako první majitel připomínán Jan z Michalovic. V Tuchlovicích a Srbech můžeme najít několik významných historických památek, přírodních a dalších dominant obce. Katastr obce je mírně zvlněný. Místní část Srby je obklopena Turyňským rybníkem, lidově známém jako Záplavy, kterým protéká potok Kačák. Tuchlovicemi pak protéká Tuchlovický potok, který se za obcí vlévá do právě zmíněného Kačáku. Nejvyšším místem katastru je bod v jižním cípu při cestě z Hradčan k lesu a dosahuje 437 m n.m. Část Srby leží v sousedství přírodního parku Džbán. Půda je v celém katastru úrodná jen po obou stranách Tuchlovického potoka vlivem poddolování podmáčená. (Obec Tuchlovice, 2015).

5.6 Katastrální území Dolany u Kladna

Obec Dolany se nachází v okrese Kladno, přibližně 5 km od statutárního města Kladna. Obec leží v mírném údolí, kterým protéká Dolanský potok. Obec byla a je vždy zemědělská a rozkládá se na výměře 299,9 hektarů (Obec Dolany, 2015).

První zmínky pocházejí již z roku 1354. Vzácnou památkou je kaplička z 15. století, která též slouží jako poutní místo při poutních cestách do Unhošťského kostela. Mezi přírodní památku patří dva památné duby, jejichž stáří se odhaduje na cca 300 let (Obec Dolany, 2015).

6 Současný stav řešené problematiky

6.1 Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Libochovičky

A) Cestní síť

Nově navržené polní cesty z části vychází z tras původních cest, protože původní cesty většinou umožňují vjezd na pole, ale neumožňují propojení se sousedními katastry.

Hlavní cesty budou vybudovány zpevněné o šířce 3 – 7 m, se záchytným příkopem širokým 0,5 – 1,5 m a s doprovodnou zelení.

Vedlejší cesty budou vybudované zpevněné o šířce 3 – 4 m.

Doplňkové cesty budou travnaté polní cesty o šířce 3 m (KPÚ Libochovičky, 2009).

Všechny navrhované polní cesty jsou vypsány v tabulce (Tab.č. 1.)

Cesta	Kategorie	Délka (m)
HPC1	hlavní	898
VPC2	vedlejší	780
VPC3	doplňková	550
VPC4	doplňková	390
VPC5	doplňková	562
VPC6	doplňková	840
VPC7	doplňková	586
VPC8	doplňková	755

Tab. č. 1 - Navržení polní cesty v k.ú. Libochovičky (KPÚ Libochovičky, 2009)

B) Protierozní opatření

Při obvyklém způsobu hospodaření není více jak polovina výměry pozemků v katastru erozí ohrožena. Erozí ohrožené pozemky se nachází na táhlých svazích v západní části katastru. Tyto pozemky při použití protierozního osevního postupu vykazují velké snížení smyvu půdy.

Díky vytvoření nové cestní sítě dojde k rozdělení velkých půdních celků a také ke snížení délky svahů, tedy ke snížení erozní náchylnosti pozemků. U pozemků se smyvem ornice vyšším než přípustným budou navrženy protierozní zatravnovací pásy a protierozní meze se stromovým doprovodem (KPÚ Libochovičky, 2009).

Všechny navržené protierozní opatření jsou vypsány v tabulce (Tab.č. 2).

Označení	Výměra (m ²)
PE mez 1	999
PE mez 2	1 178
PE mez 3	1 173
PE zatravnění 1	3 033
PE zatravnění 2	13 865
Biopás	1 566

Tab č. 2 - Navržená protierozní opatření v k.ú. Libochovičky (KPÚ Libochovičky, 2009)

C) Ochrana a tvorba krajiny

V celém katastrálním území se nenachází žádná chráněná krajinná oblast, žádný významný krajinný prvek ani žádné zvláště chráněné území (KPÚ Libochovičky, 2009).

Ke stávajícím prvkům ÚSES byly navrženy prvky nacházející se v následující tabulce (tab. č. 3).

Označení	Typ prvku	Výměra (m ²)
LBK	Lokální biokoridor - větrolam	16 090
IP	Interakční prvek - 3 stromy	

Tab č. 3 - Navržené prvky ÚSES v k.ú. Libochovičky (KPÚ Libochovičky, 2009)

D) Vodohospodářské opatření

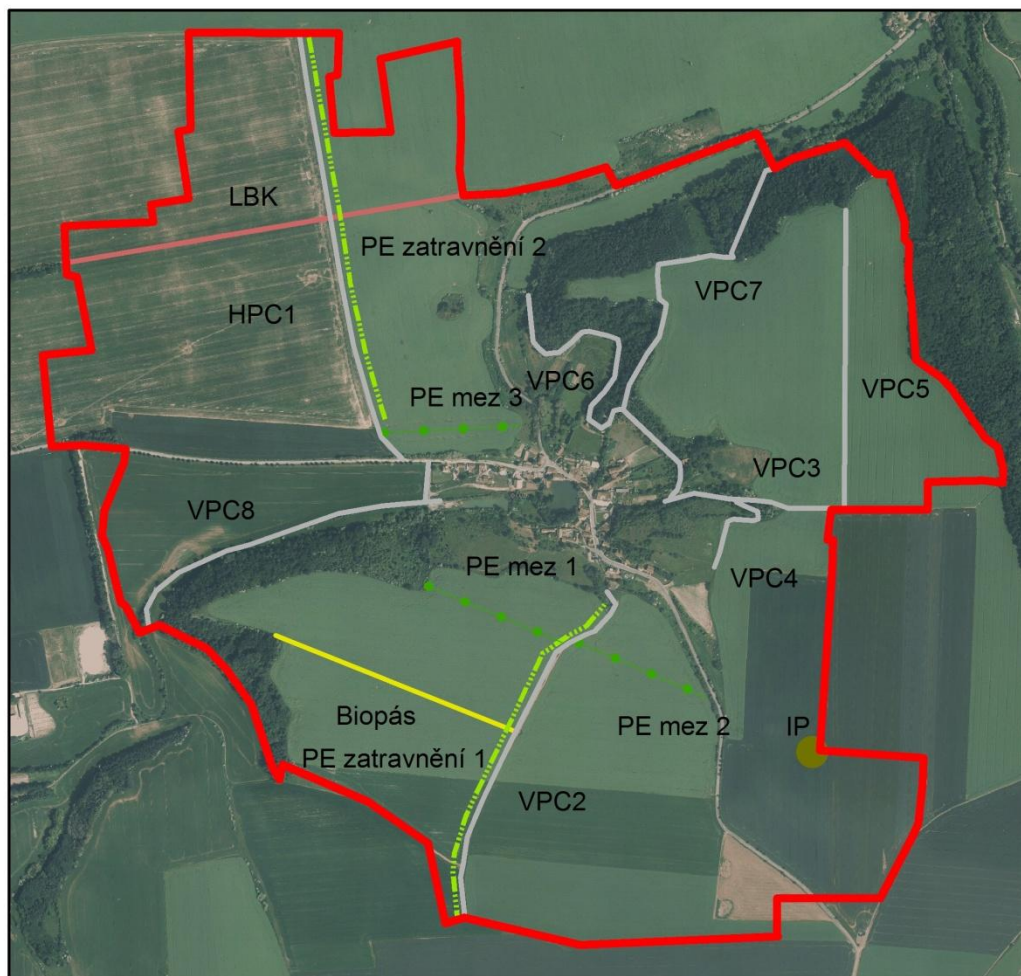
Celé zájmové území patří do povodí Vltavy. Hydrografická síť je zde tvořena Buštěhradským potokem, který protéká celým katastrálním územím. Vodohospodářská opatření slouží k neškodnému odvedení povrchových vod a k ochraně území před záplavami. Odtok povrchové vody zde zastupují příkopy podél silnic III. třídy a nově navržený příkop u hlavní polní cesty HPC1 (KPÚ Libochovičky, 2009).

Všechny navržené prvky plánu společných zařízení jsou zobrazeny v mapě (Obr.č. 7).

Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky

Legenda

	Řešené území		Lokální biokoridor
	Cesta		Biopás
	PE mez		Interakční prvek
	PE zatravnění		

Vypracovala: Martina Tůmová
 ČZU - FŽP 2014
 Data: Geoportal ČÚZK

Obr. č. 7 - Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky (Tůmová, 2014)

6.2 Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Lidice

A) Cestní síť

Na základě terénního šetření a zhodnocení vlastnických parcel navrhuje cestní síť dořešit vlastnické vztahy v rámci KPÚ, doplnit novými cestami tak, aby nově vytyčené pozemky byly přístupné. U nově navržených cest bude navržena doprovodná zeleň, která bude mít kromě funkce estetické hlavně funkci ekologickou. V následující tabulce (Tab. č. 4) jsou vypsány všechny nově navrhované cesty. (KPÚ Lidice, 2000)

Označení	Stav	Výměra (m ²)
C1	Navrhovaná	6 876
C2	Navrhovaná	1 048
C3	Navrhovaná	878
C4	Navrhovaná	5 119
C5	Navrhovaná	4 688
C6	Navrhovaná	1 695
C7	Funkční, vlastnický dořešit	3 617
C8	Navrhovaná	7 147
C9	Navrhovaná	5 236

Tab č. 4 – Navržené polní cesty v k. ú. Lidice (KPÚ Lidice, 2000)

B) Protierozní ochrana

K. ú. Lidice se nachází na rovinatém a mírně svažitém terénu, kde na rovinatých pozemcích nedochází k eroznímu ohrožení půdy a lze tedy pěstovat zemědělské plodiny bez omezení.

Pro svažitéjší terény s krátkými svahy platí pravidlo omezeně pěstovat širokořádké plodiny, jako jsou brambory a kukuřice. U těchto pozemků se doporučuje širokořádké plodiny pěstovat střídavě v pásech s víceletými pícninami o maximální šířce 30 metrů.

Naopak u svažitých terénů s dlouhými svahy není možno pěstovat širokořádké plodiny vůbec. V oblasti Lidického vrchu je v úseku s největším sklonem navržen interakční prvek k zalesnění. Dále pak navrženou cestou C 8 se svažitá oblast Lidického vrchu rozdělí a dojde tak k přerušení povrchového odtoku a smyvu půdy ze zemědělských pozemků (KPÚ Lidice, 2000).

C) Ochrana a tvorba krajiny

V celém katastrálním území se nenachází žádná přírodně chráněná oblast a k lokálním prvků ÚSES – biokoridorům, biocentrům a interakčním prvkům byly navrženy prvky v následující tabulce (Tab. č. 5) (KPÚ Lidice, 2000).

Označení	Stav	Výměra (m ²)
LBK č.8	Existující, navržený k rozšíření	56 475
LBK č.50	Existující, navržený k rozšíření	6 371
LBC č.3	Existující, navržený k rozšíření	32 371
IP1	Navržený k založení	44 993
IP2	Navržený k založení	6 562
IP3	Navržený k založení	30 608
IP4	Navržený k založení	23 935

Tab č. 5 - Navržená protierozní opatření v k.ú. Lidice (KPÚ Lidice, 2000)

Jako další interakční prvek bude považovaná doprovodná zeleň nově navržené cestní sítě (KPÚ Lidice, 2000).

D) Vodohospodářské opatření

Součástí nově navrženého interakčního prvku IP1 je prameniště volně odtékajícího pramene. V místě prameniště se také navrhuje vybudovat nevelkou vodní plochu o průměru 10 m, do níž by byl pramen sveden a stávajícím recipientem odveden do Lidického potoka.

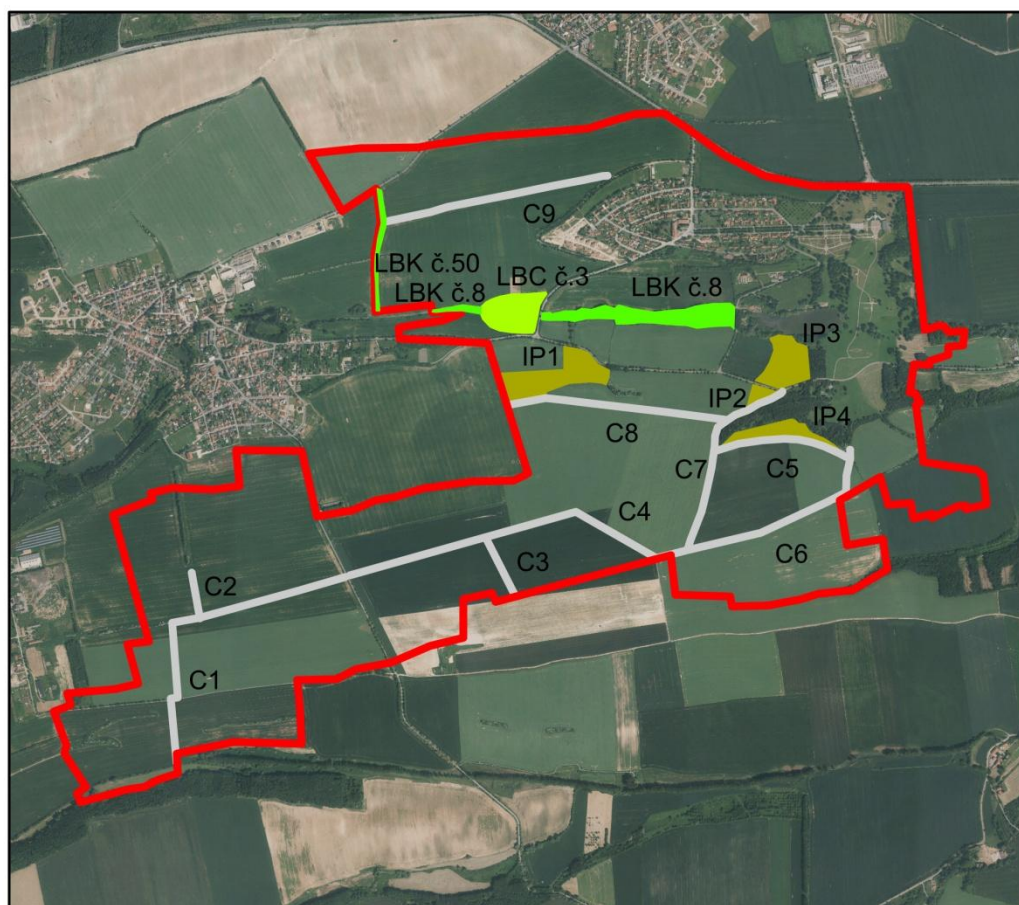
V prostoru navrhovaného interakčního prvku IP2 dochází k občasnému hromadění povrchových vod, a tak je součástí navrhovaného interakčního prvku IP2 suchá nádrž s travnatým dnem, která bude odvodněna propustkem pod silničním mostkem a otevřeným melioračním příkopem, vybudovaným v interakčním prvků IP3 (KPÚ Lidice, 2000).

Všechny navržené prvky plánu společných zařízení jsou zobrazeny v mapě (Obr.č. 8).

Navržené prvky plánu společných zařízení k. ú. Lidice

Legenda

- Řešená území
- Lokální biokoridor
- Lokální biocentrum
- Interakční prvek
- Cesty

0 250 500 1 000 1 500 2 000
m

Vypracovala: Martina Tůmová
ČZU - FŽP 2014
Data: Geoportal ČÚZK

Obr. č. 8 - Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Lidice (Tůmová, 2014)

6.3 Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Běloky

A) Cestní síť

Návrh cestní sítě respektuje všechna důležitá dopravní, ekologická, půdoochranná, vodohospodářská, estetická a ekonomická kritéria. Cestní síť bude navržena tak, aby zpřístupnila všechny pozemky a také, aby zabezpečila prostupnost zemědělské krajiny. Cesty budou také doprovázeny doprovodnou zelení, která bude dotvářet ráz krajiny, ale také bude plnit protierozní funkci. V následující tabulce jsou vypsány všechny řešené cesty katastrálního území (Tab. č. 6) (KPÚ Běloky, 1992).

Cesta	Kategorie	Záměr
HPC 1	Hlavní	Rekonstrukce návrh
HPC 2	Hlavní	Rekonstrukce návrh
HPC 3	Hlavní	Rekonstrukce návrh
HPC 4	Hlavní	Rekonstrukce návrh
VPC 5	Vedlejší	Rekonstrukce
VPC 6	Vedlejší	Rekonstrukce
VPC 7	Vedlejší	Rekonstrukce
VPC 8	Vedlejší	Obnova
VPC 9	Vedlejší	Navržená cesta

Tab č. 6 – Navržené polní cesty v k. ú. Běloky (KPÚ Běloky, 1992)

B) Protierozní ochrana

V rámci protierozního technického opatření v zájmovém území byly zachovány meze, které v terénu plní hlavně funkci protierozní. Protierozní charakter mají i nově navržené a rekonstruované cesty spolu s doprovodnou zelení. Dále všechny stávající i nově navržené prvky ÚSES budou zároveň s ekologickou funkcí plnit také funkci protierozní.

Mezi hlavní organizační opatření patří uspořádání pozemků, které budou navrhovány v obdélníkovém tvaru s delší stranou kolmo na směr převládajícího větru.

Z agrotechnických opatření bude uplatněno bezorebné setí obilnin s ponecháním strniště na povrchu půdy (KPÚ Bělky, 1992).

C) Ochrana a tvorba krajiny

V rámci prvků ÚSES bylo hlavním cílem z hlediska nízké ekologické stability zachovat všechny stávající prvky se snahou o jejich rozšíření. Ke stávajícímu lokálnímu biocentru byly navrženy následující prvky zobrazeny v tabulce (Tab. č. 7) (KPÚ Bělky, 1992).

Označení	Typ prvku	Výměra (m ²)
LBC	Lokální biocentrum	30 000
LBK	Lokální biokoridor	délka 6,7 km

Tab č. 7 - Navržené prvky ÚSES v k. ú. Bělky (KPÚ, 1992)

D) Vodohospodářské opatření

V katastrálním území Bělky je nejvýznamnější vodotečí Dolanský potok, který teče ve směru jihozápad – severovýchod, na kterém jsou umístěny drobné vodohospodářské stavby.

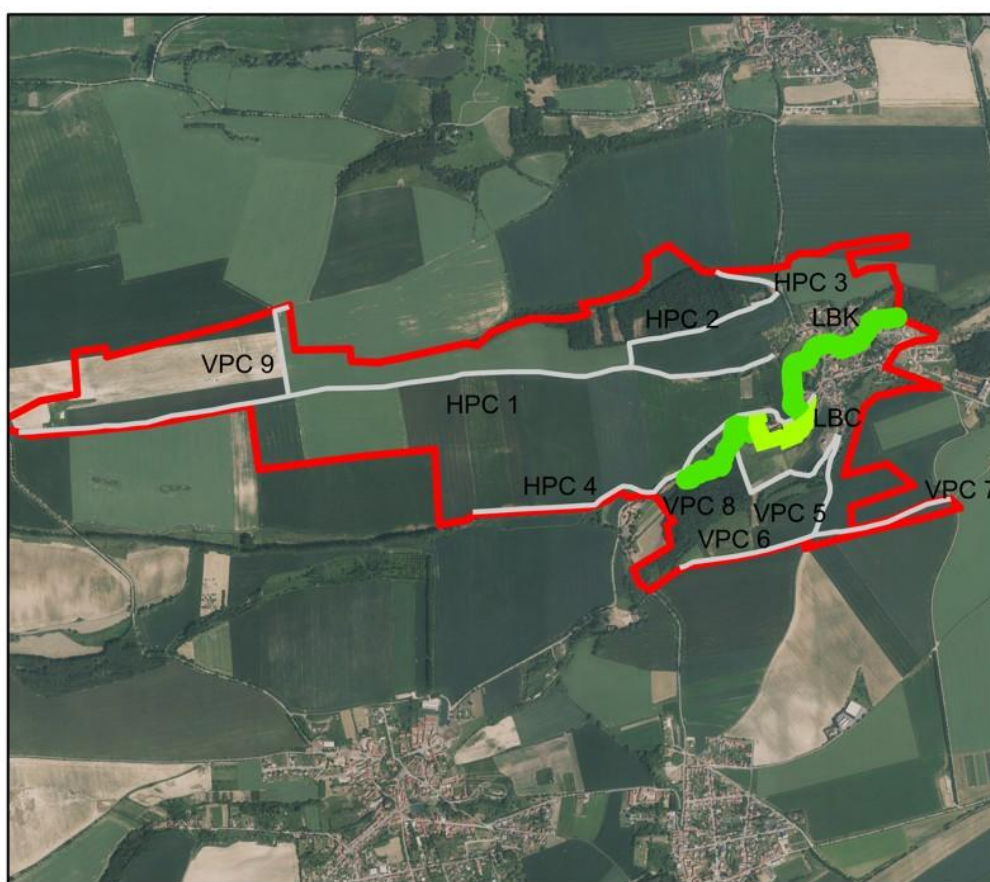
V rámci komplexní pozemkové úpravy nejsou žádná vodohospodářská opatření navrhována (KPÚ Bělky, 1992).

Všechny navržené prvky plánu společných zařízení jsou zobrazeny v mapě (Obr.č. 9).

Navržené prvky plánu společných zařízení k. ú. Běloky

Legenda

- Řešené území
- Lokální biocentrum
- Lokální biokoridor
- Cesty

Vypracovala: Martina Tůmová
ČZU - FŽP 2014
Data: Geoportál ČÚZK

Obr. č. 9 - Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Běloky (Tůmová, 2014)

6.4 Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Tuchlovice

A) Cestní síť

Cestní síť ovlivňuje nejvýrazněji organizaci půdního fondu a kromě funkce dopravní plní funkci také protierozní a spolu s doprovodnou zelení dotváří ráz krajiny. Všechny stávající cesty je nutno v rámci pozemkové úpravy vlastnický dořešit. Nově navržené polní cesty jsou zobrazeny v následující tabulce (Tab. č. 8) (KPÚ Tuchlovice, 2001).

Označení	Stav	Výměra (m ²)
HPC 7	Stávající, navržené úpravy	3 716
HPC 8	Stávající, navržené úpravy	2 043
NC 1	Navrhovaná	2 129
NC 2	Navrhovaná	6 214
NC 3	Navrhovaná	1 988
NC 4	Navrhovaná	8 569
NC 5	Navrhovaná	1 753
NC 6	Navrhovaná	4 396
NC 7	Navrhovaná	1 331
NC 8	Navrhovaná	1 697
NC 9	Navrhovaná	2 828
NC 10	Navrhovaná	7 658

Tab. č. 8 – Navržené polní cesty v k. ú. Tuchlovice (KPÚ Tuchlovice, 2001)

B) Protierozní ochrana

Na většině řešeného území nedochází k eroznímu ohrožení půdy vodní erozí, tedy lze pěstovat zemědělské plodiny bez omezení a není nutné projektovat biotechnické a speciální agrotechnická opatření zabraňující erozi. Zemědělské plodiny jako jsou okopaniny a kukuřice se nedoporučují pěstovat na svažité části území nebo je doporučeno pěstovat okopaniny v pásech střídavě s víceletými pícninami o šířce maximálně 30m. Aby se zabránilo vzniku erozních rýh, je nutné dráhy povrchového odtoku zpevnit vegetačním krytem. Pro tento účel je navržena zatravněná údolnice, která má schopnost většího vsaku vody do podloží a neškodně odvádí povrchový odtok. Tato údolnice bude součástí lokálního biokoridoru (LBK 24) a zaústěna do svodné příkopy a vyústěna do Zámeckého potoka. Součástí protierozního opatření

jsou ochranná zatravnění podél stávajících a nově navržených cest. Vzhledem existenci stávajících technických opatření, jako jsou větrolamy a liniová zeleň a návrhu lokálních biocenter a biokoridorů není nutné navrhovat zvláštní a nová opatření zabraňující větrné erozi (KPÚ Tuchlovice, 2001).

C) Ochrana a tvorba krajiny

Základem kostry ekologické stability je stávající regionální biocentrum Záplavy a regionální biokoridor Loděnice, k nimž byly navrženy biocentra a biokoridory lokálního významu. Byly respektovány také významné krajinné prvky, lokální funkční biokoridory a biocentra podél Tuchlovického potoka. V katastrálním území jsou rovněž respektovány další ekologicky významné krajinné prvky navržené v rámci plánu ÚSES (KPÚ Tuchlovice, 2001).

Biokoridory byly zapojeny do systému protierozní ochrany a ekologická funkce byla zároveň doplněna o funkce v rámci ochrany území proti vodní a větrné erozi. Nedílnou součástí plánu ÚSES jsou interakční prvky, které zajišťují příznivé působení biocenter a biokoridorů na okolní méně stabilní krajinu. Slouží zároveň jako plochy, které umožňují existenci určitých druhů organismů charakteristických zejména pro zemědělskou krajinu. V následující tabulce (Tab. č. 9) jsou zobrazeny stávající a nově navržené prvky ÚSES (KPÚ Tuchlovice, 2001).

Označení	Stav	Výměra (m ²)
RBC 1	Stávající, navrženy úpravy a výsadby porostů	88 431 v katastru
LBC 6	Stávající, navrženy úpravy a výsadby porostů	8 100
LBC 5	Stávající, navrženy úpravy a výsadby porostů	1 500
LBC 19	Navržený k založení	1 800
RBK 22	Stávající, navrženy úpravy toku a porostů	17 000 v katastru
LBK 24	Navržený k založení	10 282
IP 1	Navržený k založení	920
IP 2	Navržený k založení	1 900
IP 3	Navržený k založení	8 000

Tab. č. 9 – Navržené prvky ÚSES v k. ú. Tuchlovice (KPÚ Tuchlovice, 2001)

D) Vodohospodářské opatření

V řešeném území byla navržena vodní nádrž průtočná N2 s funkcí retenční k zachycení vody v krajině, funkcí protipovodňovou a revitalizační. Dalším návrhem je mokřad, který bude sloužit jako malá průtočná retenční nádrž. V rámci pozemkové úpravy je také řešena revitalizace vodního toku s hlavním cílem zlepšení kvality vody a její zapojení do fungování krajinného systému. Detailní popis revitalizace říčního systému – úpravy koryta toku, doprovodné zeleně, vodní nádrže a mokřadu je uveden ve studii revitalizace říčního systému Tuchlovického potoka. Navržená vodohospodářská opatření jsou zobrazena v následující tabulce (Tab.č. 10) (KPÚ Tuchlovice, 2001).

Označení	Název	Plocha (m²)
N 2	Nádrž	28 000
M 2	Mokřad	2 400

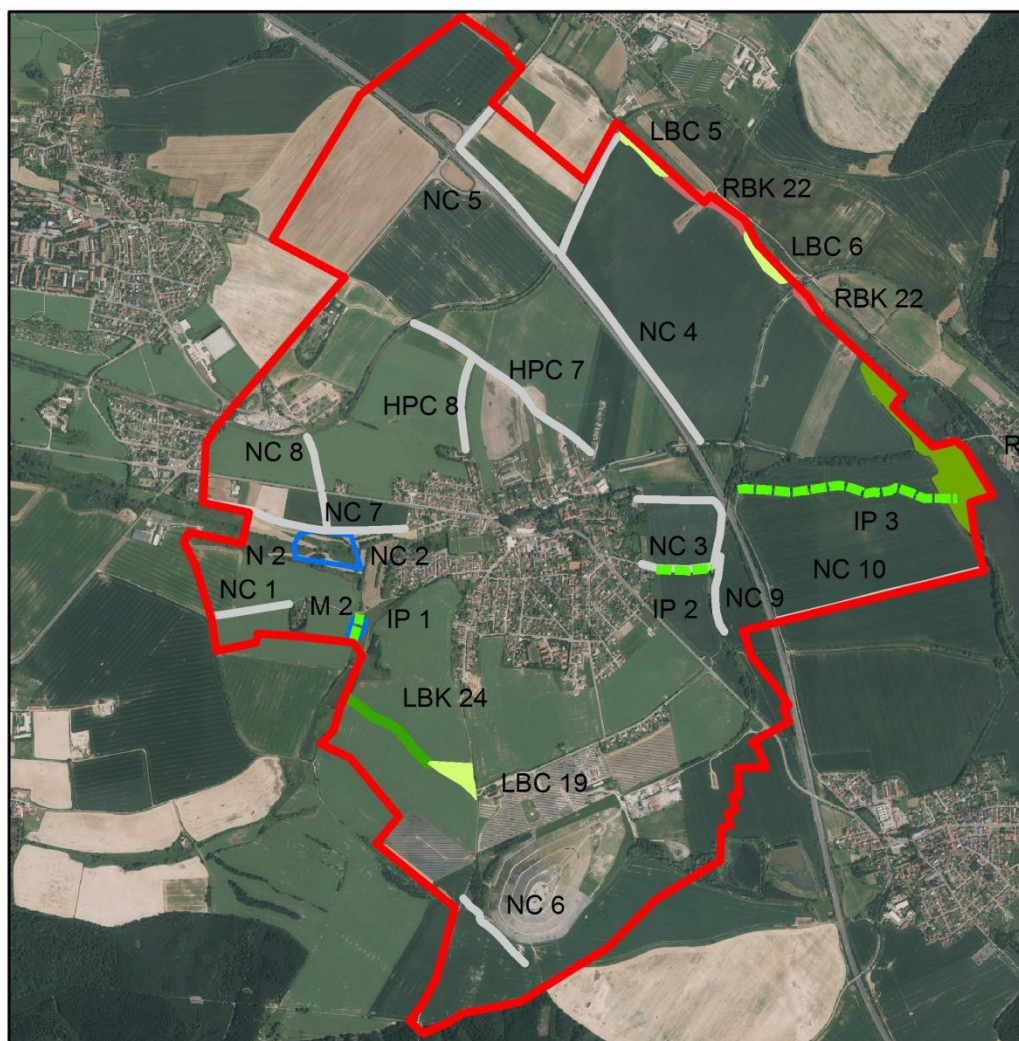
Tab. č. 10 – navržená vodohospodářské opatření v k. ú. Tuchlovice (KPÚ Tuchlovice, 2001)

Všechny navržené prvky plánu společných zařízení jsou zobrazeny v mapě (Obr.č. 10).

Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Tuchlovice

Legenda

	Řešené území		Regionální biocentrum
	Interakční prvek		Lokální biokoridor
	Cesta		Regionální biokoridor
	Lokální biocentrum		Vodohospodářské opatření

Vypracovala: Martina Tůmová
 ČZU - FŽP 2015
 Data: Geoportal ČÚZK

Obr. č. 10 - Navržené prvky plánu společných zařízení k.ú. Tuchlovice (Tůmová, 2015)

6.5 Navržené prvky plánu společných zařízení v k.ú. Dolany u Kladna

A) Cestní síť

Současná cestní síť je v řešeném území nevyhovující z důvodu nepřístupnosti některých pozemků. Nové cesty budou navrhovány tak, aby cestní síť navazovala na polní tratě nebo lesní cesty, byla doprovázena zelení a dotvářela tak ráz krajiny a plnila funkci protierozní ochrany. Většina současných polních cest byla navržena k rekonstrukci, především byl navržen nový kryt vozovky a byly navrženy nové polní cesty viz následující tabulka (Tab. č. 11) (KPÚ Dolany u Kladna, 2014).

Označení	Stav	Výměra (m ²)
PC 1	Stávající, navržené úpravy	5 492
PC 2	Stávající, navržené úpravy	4 860
PC 3	Stávající, navržené úpravy	4 890
PC 4	Stávající, navržené úpravy	1 450
PC 7	Stávající, navržené úpravy	4 590
PC 8	Stávající, navržené úpravy	2 940
NC 1	Navrhovaná	1 860
NC 2	Navrhovaná	4 140
NC 3	Navrhovaná	480
NC 4	Navrhovaná	3 168
NC 5	Navrhovaná	3 070
NC 6	Navrhovaná	3 650

Tab. č. 11 – Navržené polní cesty cestní síť v k.ú. Dolany u Kladna (KPÚ Dolany u Kladna, 2014)

B) Protierozní ochrana

V k.ú. Dolany u Kladna převažují středně těžké až těžké půdy. Vláhové poměry těchto půd jsou příznivé anebo jsou tyto půdy náchylné k dočasnému zamokření čili odolné vůči větrné erozi. V řešeném území se nacházejí liniové prvky zeleně, které plní funkci větrolamů a v rámci KPÚ tedy nové prvky nemusí a nejsou navrhovány (KPÚ Dolany u Kladna, 2014).

Z hlediska vodní eroze jsou nejvíce ohroženy pozemky nad nově navrhovanou cestou NC2, kde je navrženo protierozní zatravnění (Tab. č. 12). Na ostatních pozemcích je navrženo organizační a agrotechnické opatření (KPÚ Dolany u Kladna, 2014).

Označení	Typ prvku	Výměra (m ²)
Z1	Zatravnění	5 600

Tab č. 12 – Navržená protierozní opatření v k.ú. Dolany u Kladna (KPÚ Dolany u Kladna, 2004)

C) Ochrana a tvorba krajiny

Ke stávající regionálnímu biocentru byl navržen regionální biokoridor Zákolanský potok (Tab.č. 13), který spojuje lesní porost Kožovku s Dolanským hájem a společně tak tvoří kostru ekologické stability. Ke stávající lokálním biocentrům a biokoridorům není žádné nové takového rozsahu navrhováno. V řešeném území je k prvkům ÚSES navržen také jeden interakční prvek, kde se jedná o stromovou zeleň (KPÚ Dolany u Kladna, 2014).

Označení	Stav	Výměra (m ²)
RBK	Navržený	11 000 v katastru
IP 1	Navržený	5 000

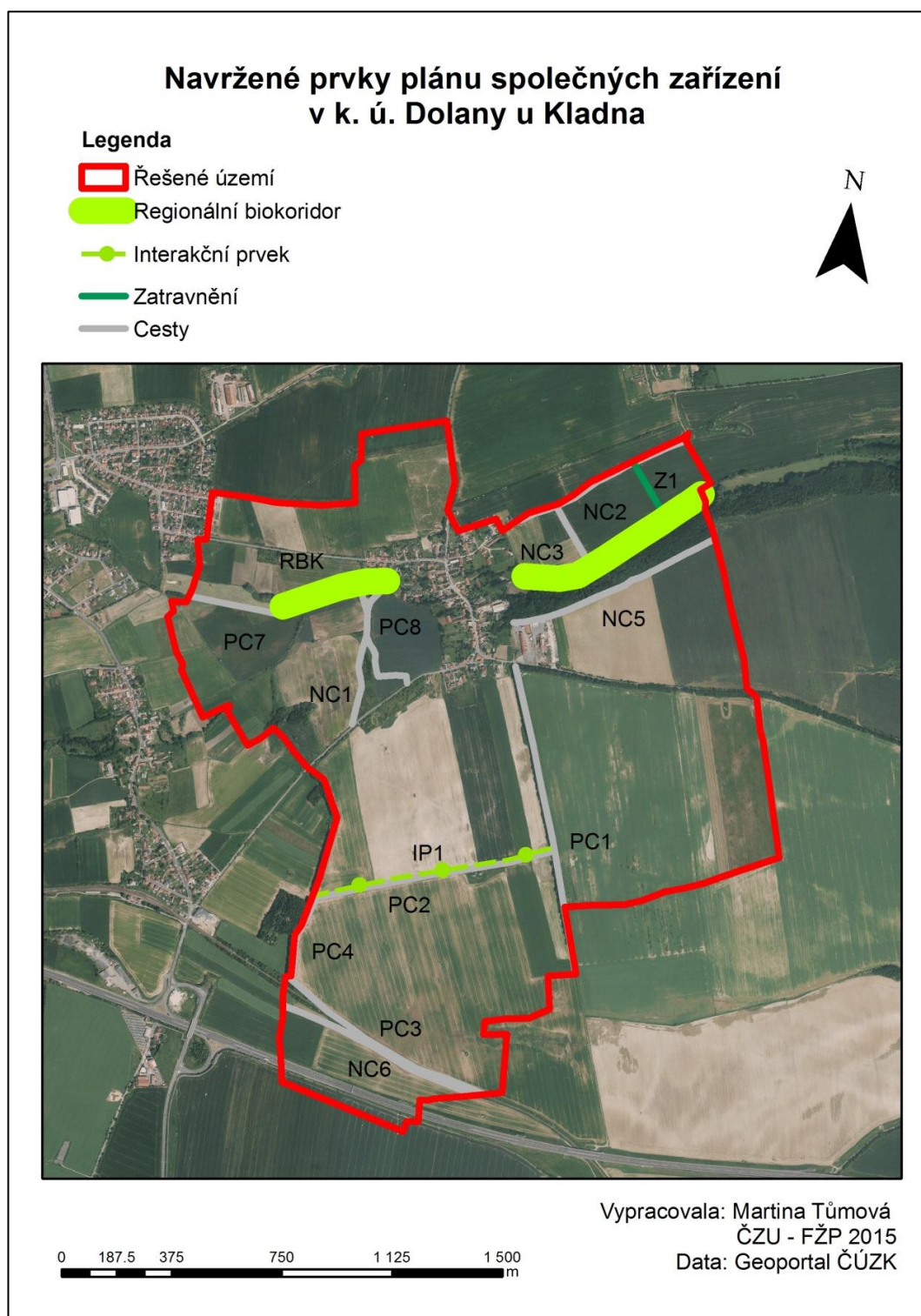
Tab č. 13 - Navržené prvky ÚSES v k.ú. Dolany u Kladna (KPÚ Dolany u Kladna, 2014)

D) Vodohospodářské opatření

V zájmovém území je nejvýznamnější vodotečí Zákolanský (Dolanský) potok, který se vyznačuje nízkým specifickým povrchovým odtokem a velkou rozkolísaností průtoku během roku. Do potoka jsou v západní části zaústěny již stávající drenáže odvodněných ploch. Dále se v řešeném území vyskytují vodní plochy – rybníky. Rybník na západě je ve vlastnictví obce. Rybník ležící na východě obce je v soukromém vlastnictví, protože se v okolí této vodní plochy nacházejí zamokřené lokality a parcela vodní plochy zcela nerespektuje vlastnické hranice, budou tyto parcely v rámci pozemkové úpravy vlastnický upraveny, aby pozemky s vodní plochou plně respektovaly zaměřený skutečný stav. Ve východní části řešeného území je zpracovaná studie na výstavbu čistírny odpadních vod, čímž by mělo dojít ke zlepšení kvality povrchových i odpadních vod. Jiná nová vodohospodářská

opatření nejsou v rámci pozemkových úprav navrhována (KPÚ Dolany u Kladna, 2004).

Všechny navržené prvky plánu společných zařízení jsou zobrazeny v mapě (Obr.č. 11).

Obr. č. 11 - Navržené prvky plánu společných zařízení k.ú. Dolany u Kladna (Tůmová, 2015)

6.6 Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Libochovičky

Hlavní polní cesta – HPC1 s PE zatravněním 2

Hlavní polní cesta (Foto. č. 1) ve směru sever - jih propojuje obec Libochovičky s obcí Dřetovice, mezi poli došlo k zpřístupnění přilehlých pozemků. U nové cesty byl využit starý sjezd do silnice III. třídy a nová cesta je již vybudována zpevněná o šířce 4,0 m s příkopem a krajnicí 1 x 0,5 m a doprovodnou zeleň v šířce 2,0 m a protierozním zatravněním. Celková délka cesty je 898 m o ploše 6 900 m² (KPÚ Libochovičky, 2009).

Celkové náklady cesty činily 6 357 840,- Kč, z toho cena doprovodné zeleně byla 71 840,- Kč. (KPÚ Libochovičky, 2009).

Na této cestě se nachází jedna z výše zmiňovaných vzniklých turistických tras. V tomto případě se jedná o žlutou turistickou značkou vedoucí do sousední obce Dřetovice a dále pak přes Zákolany až do Kralup nad Vltavou.

Foto č. 1 - Hlavní polní cesta HPC1 (Tůmová, srpen 2014)

Vedlejší polní cesta - VPC2 s PE zatravněním 1

Vedlejší polní cesta (Foto. č. 2) využívá starý hospodářský sjezd v obci a dále ve směru sever - jih pokračuje ke katastru Malé Čičovice. Cesta je zpevněná travnatým povrchem o šířce 4,0 m bez krajnic a příkopů s doprovodnou zelení o šířce 2,0 m a protierozním zatravněním. Celková délka cesty je 780 m o ploše 6 600 m² (KPÚ Libochovičky, 2009).

Celkové náklady cesty činily 5 522 400,- Kč, z toho cena doprovodné zeleně byla 62 400,- Kč (KPÚ Libochovičky, 2009).

Na této cestě se také nachází turistická cesta, a to se značkami, zelenou vedoucí do Zájezdu a žlutou značkou do Čičovic.

Foto č. 2 - Vedlejší polní cesta VPC2 (Tůmová, srpen 2014)

Vedlejší polní cesta – VPC3

Vedlejší polní cesta doplňková (Foto. č. 3) zpřístupňuje pozemky směrem k Okoři. Cesta o šířce 4,0 m, krajnice 0,5 m bez příkopu s doprovodnou zelení 2,0 m po obou stranách je zpevněná štěrkiem. Celková délka cesty je 550 m o ploše 2642 m² (KPÚ Libochovičky, 2009).

Celkové náklady cesty činily 3 619 000,- Kč, z toho cena doprovodné zeleně byla 4.400,- Kč (KPÚ Libochovičky, 2009).

Na této cestě se nachází modrá turistická značka vedoucí ke zřícenině hradu Okoř.

Foto č. 3 - Vedlejší polní cesta VPC3 (Tůmová, srpen 2014)

Protierozní mez – PE mez 3

Protierozní mez s ovocnými stromy (Foto. č. 4) nacházející se vlevo od hlavní polní cesty HPC1 na mírném svahu těsně před obcí. Je vytvořena přímo na hranicích dvou pozemků a odděluje právě zmíněnou obec od zemědělské půdy. Protierozní mez má hlavně funkci protierozní, kdy se stává trvalou překážkou povrchového odtoku a zabraňuje smyvu ornice (KPÚ Libochovičky, 2009).

Foto č. 4 - Protierozní mez PE mez 3 (Tůmová, srpen 2014)

Interakční prvek

Interakční prvek (Foto. č. 5) se nachází přímo na hranici s katastrálním územím Okoř a určuje tak lomový bod hranic obou katastrálních území. Skládá se ze tří stromů a byl zde vytvořen především na žádost obce. Stromy v krajině mají funkci především estetickou, krajina na oko nepůsobí tak monotónně (KPÚ Libochovičky, 2009).

Foto č. 5 - Interakční prvek IP (Tůmová, srpen 2014)

6.7 Realizované prvky plánu společných zařízení k. ú. Lidice

Cesta C5

Realizovaná cesta (Foto č. 6) je vedena jako spojnice mezi C5 a C7 s charakterem sezónní cesty. Jedná se o polní cestu vedlejší o šířce 3m s travnatým povrchem, bez zpevněných krajnic, příkopů a doprovodné vegetace (KPÚ Lidice, 2000).

Tato cesta byla spolufinancována Evropskou unií, a to konkrétně Evropským zemědělským orientačním a záručním fondem.

Foto č. 6 - Realizovaná cesta C5 (Tůmová, říjen 2014)

Cesta C6

Realizovaná cesta (Foto č. 7) je vedena na východ od funkční cesty C7, kde se stáčí směrem k obci a je napojena na stávající cestu č. PK 1157. Jedná se o realizovanou vedlejší polní cestu, jednopruhovou se zpevněnými krajnicemi bez příkopů s jednostrannou doprovodnou zelení (KPÚ Lidice, 2000).

Foto č. 7 - Realizovaná cesta C6 (Tůmová, srpen 2014)

Cesta C7

Funkční cesta (Foto č. 8) navazuje na silnici III. třídy Hřebeč – Makotřasy, vede podle lesa k jižní hranici katastrálního území, kde se stáčí na západ a přechází do k.ú. Běloky. V rámci realizace společných zařízení byl zrekonstruován příkop na pravé straně cesty (KPÚ Lidice, 2000).

Foto č. 8 - Funkční cesta C7 (Tůmová, srpen 2014)

Interakční prvek IP3

Prvek (Foto č. 9) je situován mezi silnicí Hřebeč – Makotřasy a dolním rybníkem na Lidickém potoce. Dříve se na tomto místě nacházela orná půda, nyní je pozemek zalesněn. Celková výměra IP3 je 30 608 m² (KPÚ Lidice, 2000).

Foto č. 9 - Interakční prvek IP3 (Tůmová, srpen 2014)

Interakční prvek IP4

Realizací navržené cesty C6 vznikl mezi touto cestou a stávajícím lesním pozemkem prostor, který byl při KPÚ zalesněn (Foto č. 10). Celková výměra IP4 je 23 935 m² (KPÚ Lidice, 2000).

Toto zalesnění bylo spolufinancováno Evropskou unií, a to konkrétně Evropským zemědělským orientačním a záručním fondem.

Foto č. 10 - Interakční prvek IP4 (Tůmová, říjen 2014)

6.8 Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Běloky

Hlavní polní cesta

Realizovaná hlavní polní cesta (Foto č. 11) vede přes celé katastrální území ve směru východ – západ. Je napojena na místní komunikaci, vybudovaná zpevněná, vzhledem možnosti využití celoročního provozu o šířce 3 m a zpevněnými krajnicemi. Cesta je doplněna v určitých místech jednostrannou doprovodnou zelení. Celková výměra cesty činí 17 435 m² (KPÚ Běloky, 1992).

Foto č. 11 - Hlavní polní cesta k. ú. Běloky (Tůmová, srpen 2014)

Vedlejší polní cesty

Realizovaná vedlejší polní cesta (Foto č. 12) propojuje výše zmíněnou hlavní polní cestu s cestou v sousedním katastrálním území Lidice. Jedná se o realizovanou zpevněnou, štěrkovitou komunikaci, bez příkopů a doprovodné zeleně, o šířce 3 m a zpevněnými krajnicemi, o celkové délce 350 metrů (KPÚ Běloky, 1992).

Foto č. 12 - Vedlejší polní cesta k. ú. Běloky (Tůmová, srpen 2014)

6.9 Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Tuchlovice

Navrhovaná cesty – NC 1

Realizovaná polní cesta (Foto č. 13) navazuje na stávající cestu, která spojuje jižní část obce s dolem Tuchlovice. Navržená cesta pokračuje směrem ke katastrálnímu území Lány, kde se napojuje na polní cestu. Cesta je navržena, jako vedlejší polní cesta o šířce 4m jednopruhová se zpevněnými krajnicemi, s jednostranným příkopem a jednostrannou doprovodnou liniovou vegetací. Příkop bude zaústěn do stávajícího příkopu na k. ú. Lány (KPÚ Tuchlovice, 2001).

Tato polní cesta byla spolufinancována Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v rámci opatření I.1.4. Pozemkové úpravy, Program rozvoje venkova.

Foto č. 13 - Cesta NC 1 k.ú. Tuchlovice (Tůmová, 2014)

Hlavní polní cesta HPC 7

Hlavní polní cesta (Foto č. 14), která je důležitou spojkou mezi obcí Tuchlovice a obcí Stochov. Cesta je stávající a v rámci pozemkových úprav byla zpevněná asfaltovým povrchem. Ze strany obce je lemována jednostranným příkopem a po obou stranách rozptýlenou linií vegetací. Na tuto cestu se napojuje cesta HPC 8, v místě napojení se také nachází Boží muka. Vlastnický se tato parcela nacházela převážně v majetku jednotlivých vlastníků a obce Tuchlovice. V rámci KPÚ byla vlastníkům poskytnuta odpovídající náhrada a cesta byla převedena do majetku obce (KPÚ Tuchlovice, 2001).

Tato polní cesta byla spolufinancována Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova v rámci opatření I.1.4. Pozemkové úpravy, Program rozvoje venkova.

Foto č. 14 - Hlavní polní cesta HPC 7 (Tůmová, 2014)

Hlavní polní cesta HPC 8

Hlavní polní cesta (Foto č. 15), spojující severní část obce a navazující na HPC 7 vedoucí do Stochova. Polní cesta je stávající, v rámci KPÚ byla zpevněna asfaltovým povrchem. Jedná se o cestu s jednostranným zatravňovacím pásem, bez příkopu a doprovodné zeleně. Vlastnicky se tato parcela nacházela převážně v majetku jednotlivých vlastníků a obce Tuchlovice. V rámci KPÚ byla vlastníkům poskytnuta odpovídající náhrada a cesta byla převedena do majetku obce (KPÚ Tuchlovice, 2001).

Foto č. 15 - Hlavní polní cesta HPC 8 (Tůmová, 2014)

6.10 Realizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Dolany u Kladna

Vedlejší polní cesta NC2

Realizovaná polní cesta (Foto č. 16) je obnovením historické polní cesty. Jedná se o obecní komunikaci ve východní části obce a vede ke katastrální hranici s k.ú. Lidice a k.ú. Hřebeč. V rámci pozemkové úpravy v k.ú. Hřebeč bude navržena nová polní cesta navazující na tuto cestu tak, aby byly těmito cestami obě obce propojeny. Polní cesta NC2 je široká 6 metrů s podélnou nepravidelnou doprovodnou zelení a kromě zpřístupnění a propojení okolních katastrů plní funkci také protierozní.

Foto č. 16 - Vedlejší polní cesta NC2 (Tůmová, srpen 2014)

Vedlejší polní cesta NC3

Realizovaná polní cesta (Foto č. 17) navazuje na vedlejší polní cestu NC2 a zpřístupňuje lokalitu budoucí čistírny odpadních vod. Šířka pozemku cesty je 6 m s jednostranným podélným odvodněním.

Foto č. 17 - Vedlejší polní cesta NC3 (Tůmová, srpen 2014)

7 Výsledky

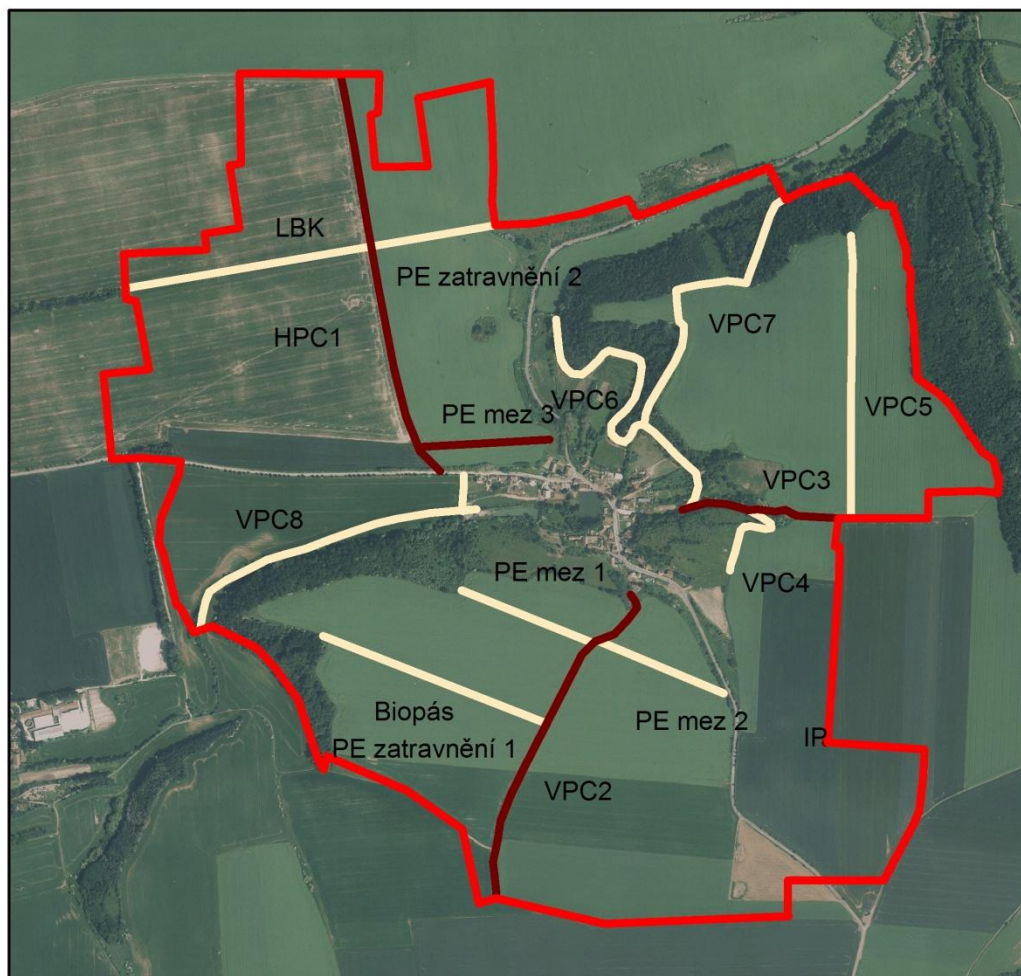
7.1 Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky

V plánu společných zařízení bylo navrženo celkem 16 prvků a vzhledem k finanční náročnosti veškerých úprav, a to i za aktivní pomoci místních obyvatel nebyla bohužel všechna realizována. Byla realizována necelá polovina prvků a na následujícím obrázku (Obr. č. 12) jsou zobrazeny všechny navržené a realizované prvky plánu společných zařízení.

Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky

Legenda

- Řešené území
- Realizované prvky
- Nerealizované prvky

Vypracovala: Martina Tůmová
ČZU - FŽP 2014
Data: Geoportal ČÚZK

Obr. č. 12 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky (Tůmová, 2014)

V rámci cestní cítě se jedná o navržených 8 polních cest, z nichž byly realizovány tři.

Jelikož se jednalo především o obnovení historických cest společně se vznikem nových turistických tras, ale také o následné propojení se sousedními katastry, bych tyto úpravy považovalo za výborně provedené, území se tak stalo dostatečně průchozím. Cesty také zpřístupnily spousty pozemků a staly se tak přírodní hranicí mezi nimi. Všechny cesty kromě vedlejší polní cesty VP3 byly realizované dle navržených prvků. U vedlejší polní cesty VP3 se pak realizovaná cesta od navržené liší doprovodnou zeleň, která v návrhu neexistovala. Zeleň u této cesty si místní obyvatelé sehnali sami a také samostatně vysadili, dostatečně ošetřili a ochránili proti okusu zvěře.

Veškerá doprovodná zeleň je vysázena v pořádku, v dostatečných rozstupech a chráněna proti okusu zvěře (Foto č. 18).

Foto č. 18 - Ochrana zeleně proti okusům zvěře (Tůmová, srpen 2014)

Jediný realizovaný příkop se nachází u hlavní polní cesty HPC1 a v pořádku, nezarostlý a jeho funkčnost se zdá být stoprocentní.

V rámci protierozních opatření bylo navrženo celkem 6 prvků, z kterých byla realizována přesná polovina, tedy tři prvky. Jsou to protierozní zatravnění u cest HPC1 a VPC2, o které bych doporučila zvýšenou péči, a to pravidelnější sekání trav a plevelných rostlin, aby se pak cesty díky přerostlým rostlinám nestaly neprůchozími a hlavně, aby u cesty HPC1 nedocházelo k zarůstání příkopu. Třetím realizovaným prvkem je pak protierozní mez s ovocnými stromy, která se nachází v severní části nad obcí a chrání tak intravilán obce před velkým povrchovým odtokem.

Do protierozních opatření lze také zařadit doprovodnou zeleň u nově vzniklých cest, která má zároveň také funkci protierozní, kde chrání půdu před smyvem a unášením ornice.

V rámci prvků ÚSES byly navrženy celkem 2 nové prvky, z nichž byl realizován pouze jeden a to interakční prvek, skládající se ze tří stromů. Interakční prvek v polích esteticky doplňuje síť stávajících prvků ÚSES a zemědělskou krajinu, která na oko nepůsobí monotónně, rozsáhlá pole jsou, tak opticky rozdělena a krajina působí zajímavějším dojmem. Stromy jsou vysázeny v dostatečných rozestupech a jsou též, jako doprovodná zeleň cest chráněny před okusem zvěře.

7.2 Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Lidice

Pozemková úprava byla dokončena v roce 2003, počet vlastnických parcel se zde zmenšil téměř o necelou polovinu. (eAgri, 2013)

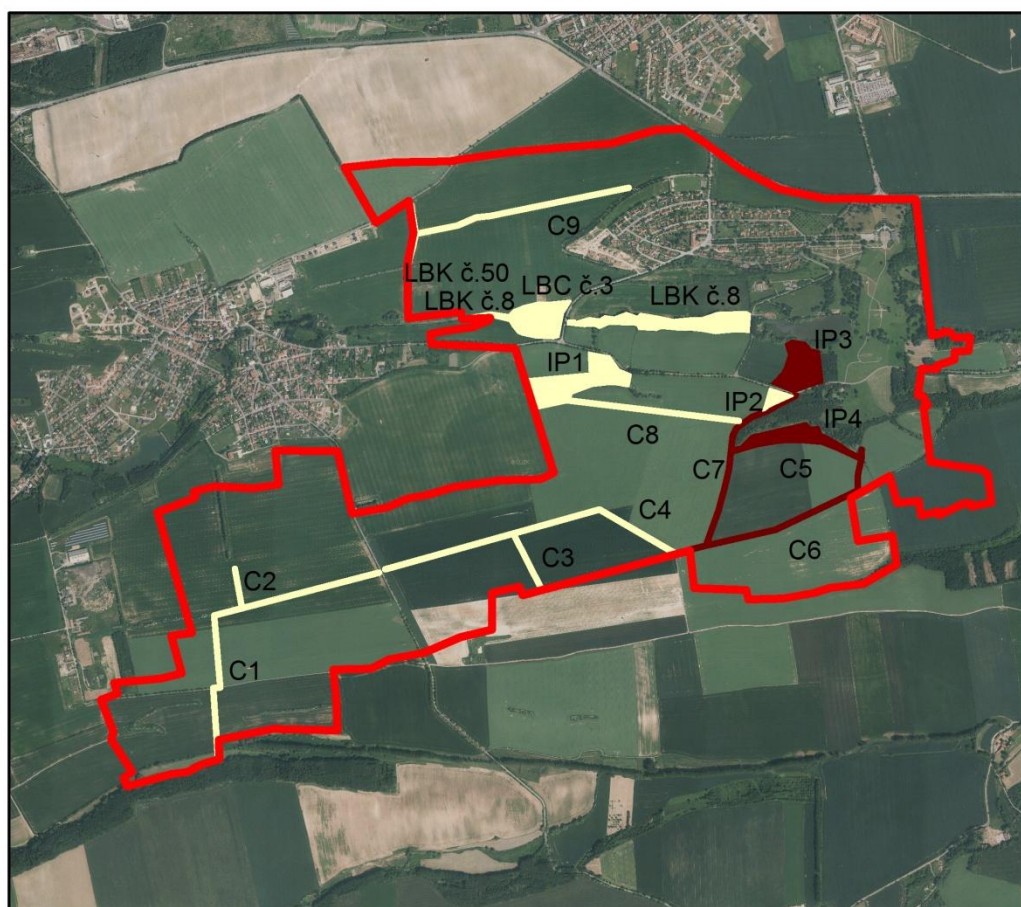
Komplexní pozemková úprava v katastrálním území Lidice byla spolufinancována evropskou unií a to fondem pro rozvoj venkova, který finančně podpořil cesty C5 a C7. Dále pak evropská unie Evropským zemědělským orientačním a záručním fondem spolufinancovala výstavbu cesty C6 a zalesnění IP4.

Na následujícím obrázku (Obr. č. 13) jsou zobrazeny všechny navržené a realizované prvky plánu společných zařízení.

Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení k. ú. Lidice

Legenda

- Řešená území
- Nerealizované prvky
- Realizované prvky

Vypracovala: Martina Tůmová
ČZU - FŽP 2014
Data: Geoportal ČÚZK

Obr. č. 13 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení k.ú. Lidice (Tůmová, 2014)

Z celkových nově navržených devíti cesty byly realizovány tři cesty. Polní cesty C6 a C7 jsou vybudované zpevněné štěrkovitým povrchem, s jednostrannou doprovodnou zelení. Jedná se o vzrostlejší zeleň, tudíž není potřeba takové ochrany proti okusům zvěře, jako u nově vysázených jedinců. Jelikož byly pozemkové úpravy dokončeny před 11 lety, ochrana stromů proti okusům zvěře se nachází již jen na některých. Původně stromy byly vysázené ve stejných rozestupech, ale nyní tomu tak není z důvodu uhynutí některých jedinců. Cesta C7 pak plynule navazuje na cestu v sousedním katastrálním území Běloky a tvoří tak průchozí krajinu napříč katastrálními územími.

Vedlejší polní cesta C5 je nezpevněná, přírodního charakteru. Cesta slouží k propojení cest C6 a C7, ale také k zpřístupněním příslušných pozemků. Cestu je potřeba v pravidelných intervalech sekat, aby trávy nepřerůstaly do takových výšek, kdy by se pak cesta stala nefunkční a neprůchozí.

Na již zmíněnou cestu C5 navazuje interakční prvek IP4, tedy zalesněný prostor mezi cestou a již existujícím lesním pozemkem. Vysázené stromy jsou dostatečně chráněny proti okusům zvěře a jsou také vysázeny v dostatečných rozestupech. Za pár let bude zalesnění hezky navazovat na lesní pozemek. V současné době nelze tuto plochu dobře esteticky hodnotit, protože mezi vysázenými stromy se nachází stejně vysoké plevelné trávy, které stromy prakticky přerůstají a stávají se na oko téměř neviditelnými. Zda by to bylo možné, doporučila bych trávu mezi stromy posekat.

Zalesněný pozemek (interakční prvek IP3) nacházející se na začátku cesty C7 již v současné době také není nutné chránit proti zvěři, a tak byl odstraněn chránící plot okolo celého pozemku. Stromy jsou podle mého názoru nasázeny v malých rozestupech, toto místo se pak stává neprůchozí, ale také neestetické, toto zalesnění na mě působí dojmem, že je zde zeleň umístěná tzv. bez ladu a skladu.

Tyto nové interakční prvky doplňují již stávající prvky ÚSES.

7.3 Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Bělky

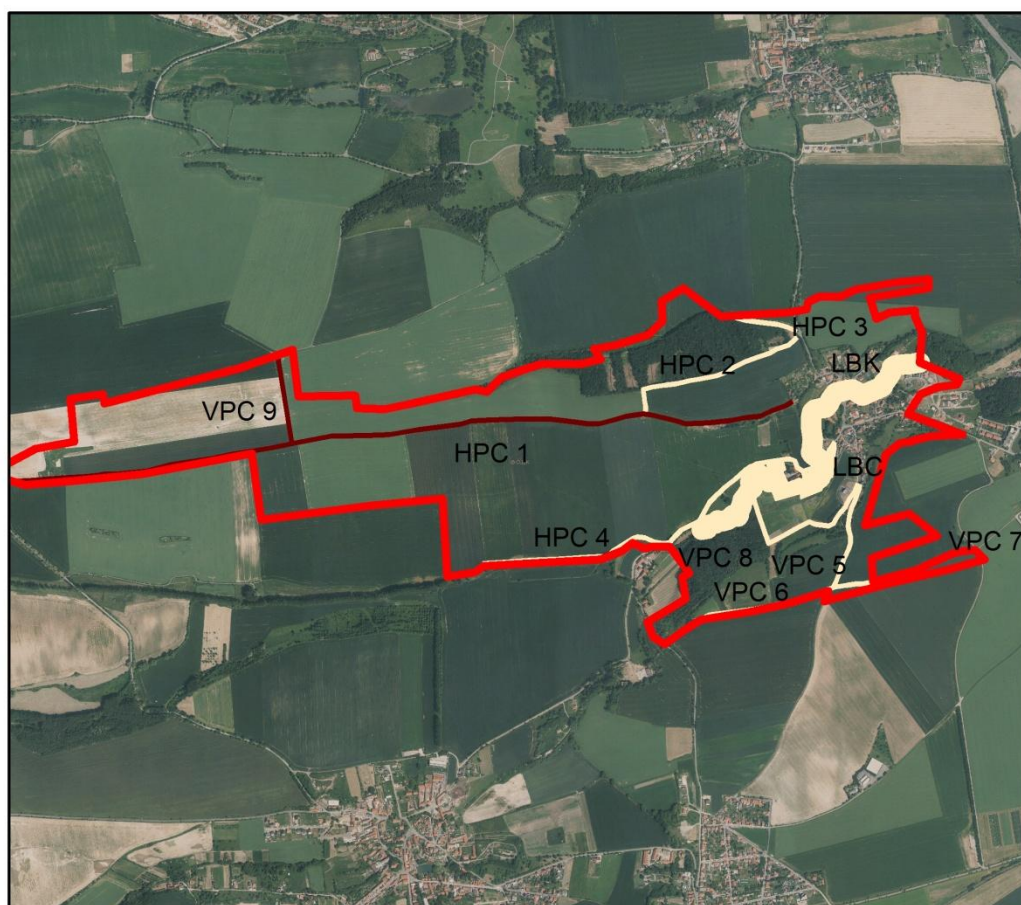
Pozemková úprava byla dokončena a zapsána do katastru nemovitostí v roce 2001, počet vlastnických parcel se zde zmenšil téměř o necelou polovinu. (eAgri, 2013)

Ze všech prvků plánu společných zařízení byly realizovány pouze dvě polní cesty (Obr. č. 14), které zpřístupnily pozemky, ale hlavně také propojili území se sousedními katastrálními územími. V současné době jsou cesty ve velmi zachovalém stavu, krajnice cest jsou řádně posekané a upravené. Doprovodná zeleň cesty je také v dobrém stavu, a také dobře chráněna proti okusům zvěře. Pro zlepšení stability a estetiky tohoto území bych navrhovala doprovodnou zeleň také u vedlejší polní cesty. Cesta s vegetací pak území viditelněji dělí, ale hlavně přispívá protierozní ochraně ke chránění okolních pozemků před větrnou a vodní erozí.

Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení k. ú. Běloky

Legenda

- Řešené území
- Realizované prvky
- Nerealizované prvky

Vypracovala: Martina Tůmová
ČZU - FŽP 2014
Data: Geoportal ČÚZK

Obr. č. 14 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k. ú. Běloky (Tůmová, 2014)

7.4 Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Tuchlovice

V rámci komplexní pozemkové úpravy katastrálního území Tuchlovice, které byly zahájeny v roce 1992 a zapsány do katastru v roce 2004 byly realizovány a upravovány pouze tři cesty (Obr.č.15).

Obr. č. 15 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení k.ú. Tuchlovice (Tůmová, 2015)

Cesty HC1 a HPC 7 bych zhodnotila, jako vyhovující ve velmi zachovalém stavu, je vidět, že je o cesty a doprovodnou zeleň dobře pečováno. Doprovodná zeleň, protože ještě nedosahuje takový výšek a průměrů je dostatečně chráněna proti okusu zvěře, zatravněné pásy jsou pravidelně sekány, a proto cesty působí příjemným dojmem.

U cesty HPC 8 bych negativně zhodnotila chybějící příkop a doprovodnou zeleň. Této cestě bych navrhovala další úpravu a to, na levé straně cesty dle fotografie bych navrhla příkop s doprovodnou liniovou zelení. Nebude tím docházet k zanášení asfaltového povrchu ze zemědělské půdy. Jelikož je tato cesta využívána převážně, jako cyklistická stezka bude i doprovodná zeleň kromě protierozního, vodohospodářské a krajinného opatření vítaná i ve slunných dnech, jako ochranný prvek před sluncem.

7.5 Zhodnocení realizovaných prvků plánu společných zařízení v k. ú. Dolany u Kladna

Komplexní pozemkové úpravy byly zahájeny v roce 2004 a ukončeny a zapsány do katastru v roce 2007. Důvodem zahájení bylo zpřístupnění pozemků, kterým se také dosáhlo díky dvou realizovaným cestám (Obr.č.16) (eAgri, 2013).

Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k. ú. Dolany u Kladna

Legenda

- Řešené území
- Realizované prvky
- Nerealizované prvky

Vypracovala: Martina Tůmová
ČZU - FŽP 2015
Data: Geoportal ČÚZK

Obr. č. 16 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Dolany u Kladna (Tůmová, 2015)

Obě cesty jsou zpevněné šterkovitým povrchem se zpevněnými krajnicemi a zatravněným pásem. O cesty je velmi dobře pečováno, jak je vidět i na fotografii, kdy jsem fotky zrovna pořizovala, probíhalo právě sekání zelených pásů podél cest. U cesty NC1 je také doprovodná zeleň, která je správně chráněna proti okusům zvěře. U cesty se náhodně mezi stromy nachází obrovské kameny (Foto č. 19), které cestě dodávají estetický dojem a prostor cesty působí udržovaným a přírodním dojmem. Tato cesta se mi ze všech realizovaných cest líbila nejvíce.

Cesta NC3 je krátká a v dnešní době ne moc využívaná, protože se zde ještě nenachází čistírna odpadní vod, kterou má daná cesta zpřístupňovat. Cesta tedy nepůsobí tak hezkým dojmem jako cesta zmiňovaná výše.

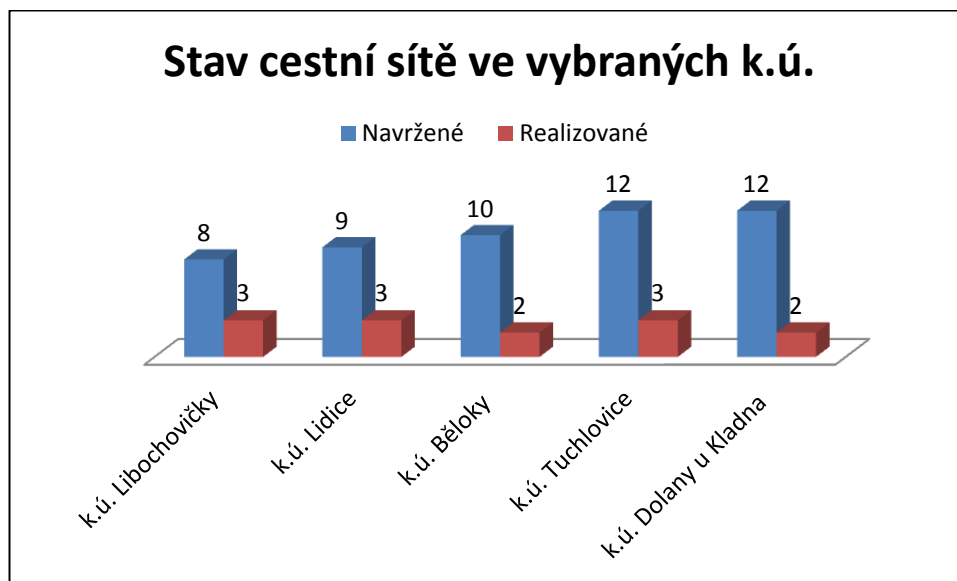
Foto č. 19 – Kámen jako estetický doplněk cesty (Tůmová, srpen 2014)

7.6 Celkové zhodnocení prvků plánu společných zařízení

Polní cesty jsou jedním z nejdůležitějších prvků, které jsou předmětem návrhu pozemkové úpravy. Výstavba nových a rekonstrukce současných polních cest má za úkol rozdělit příliš velké celky orné půdy a tím zpřístupnit všechny pozemky a znovu obnovit prostupnost krajiny. Spolu s podélnou výsadbou zeleně a příkopem

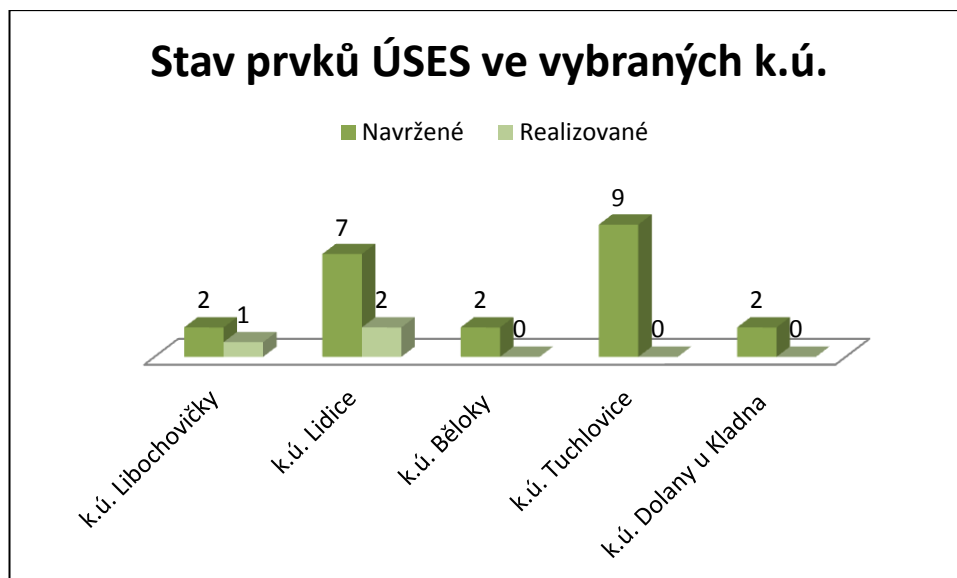
mají význam z hlediska ekologického, protierozního, vodohospodářského, ale i estetického.

Na následujícím obrázku (Obr. č. 17) je zobrazen stav cestní sítě v jednotlivých vybraných k.ú. Z obrázku vyplývá, že cesty byly navrženy i realizovány ve všech k. ú., ovšem v žádném katastru nedošlo k realizaci ani poloviny navržených cest.

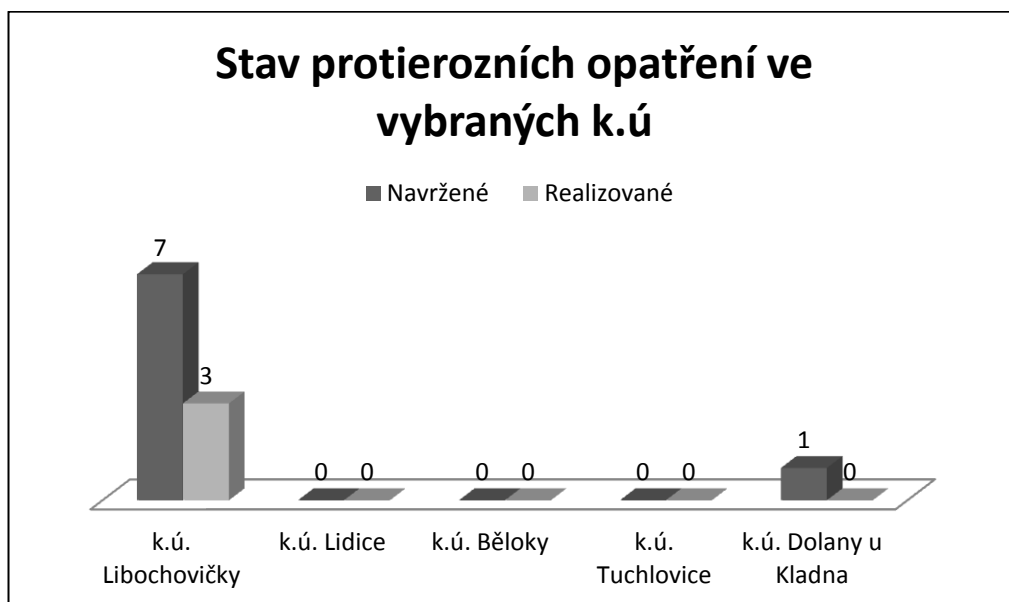
Obr. č. 17 - Stav cestní sítě ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015)

Z celkových 22 navržených prvků ÚSES byly realizovány pouze 3. Na následujícím obrázku (Obr. č. 18) jsou zobrazeny ve vybraných k. ú. navržené a realizované prvky ÚSES. Z obrázku je patrné, že prvky pro tvorbu a ochranu krajiny jsou navrženy v každém z vybraných k. ú., ale bohužel už ve většině případů nejsou realizovány.

Obr. č. 18 - Stav prvků ÚSES ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015)

Na následujícím obrázku (Obr. č. 19) je zobrazen stav protierozních opatření, kde je vidět, že tato opatření nejsou v rámci pozemkových úprav často ani navrhována. Vyzdvihnout můžeme katastrální území Libochovičky, kde byly zatím navrhovány, ale i realizovány všechny prvky plánu společných zařízení.

Obr. č. 19 - Stav protierozních opatření ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015)

Z vodohospodářského opatření není potřeba dělat speciální samostatný graf, protože toto opatření bylo navrhováno pouze v k. ú. Tuchlovice a ve výsledku nebylo realizováno.

Z celkového stavu vyplývá, že ze všech navržených prvků nebyla realizována ani třetina prvků. Z celkových 83 navržených bylo realizováno pouhých 19 (Obr. č. 20). Nejčastějším prvkem byly realizovány polní cesty, které byly vybudovány ve všech vybraných k. ú.

Obr. č. 20 - Procentuální vyjádření všech realizovaných a nerealizovaných prvků ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015)

Podobný výsledek realizovaných prvků plánu společných zařízení jsem si potvrdila s porovnáním již obhájených diplomových prací, které byly zpracovány na stejné téma, jako tato diplomová práce, pouze se jednalo o jiný okres a to konkrétně o okres Benešov, Mladá Boleslav a okres Rakovník. Ve všech třech pracích bylo zjištěno, že nikdy nebyly realizovány navržené všechny prvky. Dále se potvrdilo, že v každém katastrálním území byla realizována alespoň jedna nová cesta a u většiny případů se jednalo o cesty s doprovodnou zelení. (Knopová, 2014; Procházková, 2012; Samborská, 2012).

7.7 Katalog společných zařízení

Závěrečným úkolem práce bylo vložení realizovaných prvků do katalogu společných zařízení pozemkových úprav, který se nachází na této [www stránce](http://geo102.fsv.cvut.cz/ksz/) <http://geo102.fsv.cvut.cz/ksz/>. Jedná se o katalog, jehož cílem je postupně zaznamenat všechna realizovaná společná zařízení na území České republiky. Katalog je průběžně doplňován v návaznosti na diplomové práce podobného charakteru či grantové projekty FŽP ČZU v Praze. Tento katalog je určen zejména studentům pozemkových úprav, kteří se snaží tomuto oboru porozumět, ale může být inspirací pro veřejnost či účastník procesu pozemkových úprav (Vlasák et Seidl, 2010).

Do katalogu jsem postupně vložila všechna realizovaná opatření, která je možno v databázi vyhledávat podle různých kritérií například dle okresu, katastrálního území a kategorie. Příklad jednoho vloženého prvku je vidět na následujícím obrázku (Obr.č.21).

Informace o společném zařízení

Název: NC2
ID: 495

ID: 495

[Přidej obrázek](#)

[Edituj zařízení](#)

Kraj: Středočeský
Okres: Kladno
Obec: Dolany
Katastrální území: Dolany u Kladna
Pozemková úprava: Dolany u Kladna
Kategorie: zpřístupnění
Typ: vedlejší polní cesta
Povrch: šterkový
Projektant: Gepard, s.r.o., Praha
Dodavatel: Nežadáno
Financováno: Ostatní
Datum realizace: 2004-01-13

Popis:

Polní cesta NC2 je široká 6 metrů s podélnou nepravidelnou doprovodnou zelení.

Doprovodné zařízení:

- doprovodná zeleň

Obrázky:

Popis:

Datum expozice: 2014-08-01

[Editace informací o obrázku](#)

Obr. č. 21 - Vzorový realizovaný prvek v katalogu společných zařízení (Vlasák et Seidl, 2010, upravila Tůmová)

8 Diskuze

Od 50. let 20. století až do nedávné minulosti bylo politickou prioritou intenzivní využívání půdy, které vedlo k jisté postupné degradaci půdních vlastností, kde se zejména jednalo o negativní důsledek vodní a větrné eroze (Uhlířová et Mazín a kol., 2005).

V současné době sílí tendence ustanovit rovnováhu mezi využíváním a ochranou přírodních zdrojů vytvořit podmínky pro trvale udržitelný rozvoj zemědělské krajiny. Příspěvkem k těmto snahám je alternativní management půdy, který na rozdíl od běžného systému hospodaření na půdě chápeme jako nové pojetí ochrany půdy a vody. Jedná se o aplikaci opatření nad rámec zásad správné zemědělské praxe, pro jejich realizaci se vedle environmentálních programů jeví velmi účinným nástrojem právě komplexní pozemkové úpravy (Uhlířová et Mazín a kol., 2005).

Rozšířenost eroze a její následky jsou zřejmé a v každém katastrálním území většinou viditelné. Jedná se především o odnos povrchových vrstev půdy, škody na komunikacích, stavbách, zanášení příkopů, odtokových prvků a retenčních nádrží. A proto je protierozní ochrana jednou z nejdůležitějších součástí plánu společných zařízení. V praxi se nejvíce používají ochranná opatření typu agrotechnického a organizačního opatření, kdy se jedná o vyloučení erozně nebezpečných plodin, využití krycích plodin, hrázkování nebo důlkování (Uhlířová et Mazín a kol., 2005). Tyto typy protierozních opatření zcela závisí na vlastnících nebo nájemcích pozemků hospodařících na daných ohrožených pozemcích a nejsou tedy stoprocentně účinné, protože nikde není smluvně dáno, že zemědělec musí dodržovat agrotechnická opatření a je jen na něm, zda dodržovat bude či nebude. Přestože jsou tyto typy opatření nejjednodušším opatřením proti erozi, mnohdy bývají opomíjeny. Do budoucna by bylo vhodné v rámci komplexní pozemkové úpravy toto nějak vyřešit, například by se mohlo jednat o sepsání písemné dohody s obcí o dodržování určitých podmínek zemědělského hospodaření. Protože tento návrh protierozního opatření je popsán v každém plánu společných zařízení, ale bez dalších návrhů technických opatření by v současnosti snad nebylo možné erozi nijak zabránit.

Mezi nejčastější technická protierozní opatření patří polní cesta se zasakovacím pásem nebo příkopem, výstavba poldrů, záchytných příkopů, výsadba doprovodné zeleně, zatravnění a protierozní mez (Uhlířová et Mazín a kol., 2005). Tyto technická

protierozní opatření jsou již v rámci komplexních pozemkových úprav ve většině případů realizovaná a s realizací se stávají účinnými prvky proti erozi.

Návrh určitého opatření vychází vždy především z přírodních a antropických podmínek. Prosazení a realizace opatření závisí na ekologické vzdělanosti pracovníků pozemkových úřadů a jejich schopnostech a možnostech nasměrování k vhodným dotacím (Uhlířová et Mazín a kol., 2005).

Protože největším problémem realizací prvků plánu společných zařízení stále zůstává nedostatek finančních prostředků, díky kterému nemohou být všechna opatření a všechny prvky plánu společných zařízení realizována, ale také díky financím nejsou pozemkové úpravy vůbec zahájeny. V současnosti jsou finance nejvíce čerpány z fondů Evropské unie.

Právě prováděním pozemkových úprav je snaha dosáhnout a motivovat obyvatele venkova k tomu, aby nejen prostřednictvím samosprávy venkovských obcí, ale i vlastními silami snažilo o rozvoj a ochranu životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a o rozvoj ekologického hospodaření. Protože krajina je naším jediným životním prostředím, a člověk je již dlouho dobu tím, kdo krajinu ovládá a utváří (MZe, 2011).

K popularizaci oboru pozemkových úprav napomáhá soutěž o nejlepší realizované společné zařízení. Tato soutěž je v dnešní době neocenitelným nástrojem ke zviditelnění a přiblížení pozemkových úprav veřejnosti, protože většina lidí o pozemkových úpravách nemá ani tušení. Tato soutěž je zajímavá jak pro investory, tak pro projektanty a stavební firmy, jelikož slouží k vyzdvižení kvalitní práce. Soutěž pořádá Státní pozemkový úřad ve spolupráci s Českomoravskou komorou pro pozemkové úpravy (Kaulich, 2010).

Nejbližším oceněným společným zařízením v této soutěži a jeho 8. ročníku je polní cesta VP6 v katastrálním území Vidím, která získala 3. místo v první kategorii – Opatření ke zpřístupnění pozemků. Přihlašovatel: Pobočka Mělník, Projektant pozemkové úpravy: GEOREAL s.r.o., Autor realizačního projektu: Gepard, s.r.o., Dodavatelská firma: EKOSTAVBY Louny s.r.o.

Podle aktuálního dohledaného statistického údaje, ústřední ředitel Státního pozemkového úřadu JUDr. Petr Šťovíček, Ph.D. uvádí: „V roce 2012 bylo dokončeno celkem 214 pozemkových úprav, z toho 146 komplexních a 68 jednoduchých, o výměře 96 127 ha půd. Částka vynaložená na pozemkové úpravy za rok 2012 činila téměř 1,6 mld. Kč“.

A nejvíce komplexních pozemkových úprav bylo v roce 2012 realizováno právě ve Středočeském kraji a to na výměře 11 958 ha. Do současné doby byly pozemkové úpravy jednoduché i komplexní provedeny zhruba na 22,2% výměry zemědělského půdního fondu. A největší prioritou ve změně pozemkových úprav je zrychlení procesu pozemkových úprav (Rešková, 2013).

9 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo charakterizovat problematiku pozemkových úprav a vytvořit studii týkající se zhodnocení realizovaných prvků plánů společných zařízení, která byla vytvořena na základě projektové dokumentace vypracované pro komplexní pozemkovou úpravu v daných katastrálních územích. Pro práci byla vybrána katastrální území s ukončenou pozemkovou úpravou ležící nedaleko města Kladna.

V terénu byly sledovány realizované prvky plánu společných zařízení a jejich aktuální stav byl popisován a zároveň vložen do katalogu společných zařízení pozemkových úprav. Výsledkem práce je přehled zrealizovaných a nezrealizovaných prvků plánů společných zařízení.

Ve vybraných územích je vidět, že jsou pozemkové úpravy velmi náročnou a drahou záležitostí, proto také nikde nejsou zrealizovány všechny navržené prvky a opatření přesto, že v projektových dokumentacích je navrženo mnoho prvků. Jedná se především o prvky cestní sítě, protierozní opatření, vodohospodářská opatření a prvky k ochraně a obnově krajiny, tedy prvky ÚSES. Při realizaci se dává přednost těm nejdůležitějším a nejpotřebnějším prvkům, kde jde většinou o polní cesty s příkopy a doprovodnou vegetací.

Dle výsledků práce by měl být kladen větší důraz na dokončení realizace všech navržených a potřebných prvků plánů společných zařízení. Bez realizace plánu společných zařízení se komplexní pozemková úprava stává pouze nástrojem pro vyjasnění vlastnických vztahů a scelení pozemků, tyto části pozemkové úpravy jsou také důležité, jde sice o splnění části cílů pozemkové úpravy, ale přece jenom by měly také sloužit ke zvýšení ekologické stability krajiny a zlepšení kvality životního prostředí, kterým se právě plán společných zařízení zabývá.

K realizování většího počtu navržených prvků může pomoci také aktivní především starosta s obyvateli obce. Tak tomu bylo právě při pozemkové úpravě v k.ú. Libochovičky, kde z vybraných území bylo realizováno nejvíce prvků, ale hlavně byly vždy realizovány s obyvateli, kteří si samostatně sehnali například doprovodnou zeleň z vlastních zdrojů. Dá se tedy říci, tam kde jde aktivní obec, daří se dokončit PÚ mnohem lépe, než tam, kde je přístup od obce pasivní.

10 Seznam použité literatury

ANDERSEN N.M., BRINK A., EBERLIN R., HARTVIGSEN M., HOLST F., NOLEPPA S., PALMER D., 2008: Opportunities to mainstream land consolidation in rural development programmes of the European Union. Food and agriculture organization of the United nations, Rome.

BURIAN Z., 2011: Pozemkové úpravy v České republice. Typus Pro Praha s.r.o.

ČSÚ, 2014: Charakteristika okresu Kladno, online: http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_kladno, cit. 5.10.2014.

DOLEŽAL P., A KOLEKTIV, 2012: Metodický návod k provádění pozemkových úprav. Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad, Praha.

EAGRI, 2013: Pozemkové úpravy, online: <http://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/>, cit. 12.11.2014

FOOD AND ARGICULTURE OF THE UNITED NATIONS, 2003. The desing of the land consolidation pilot projects in Central and Eastern Europe, Rome.

GEOPORTÁL ČÚZK, 2010: WMS služby, online: [http://geoportal.cuzk.cz/\(S\(obfdc2oze2nlckrxdekpeppj\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&text=WMS.verejne.uvod&head_tab=sekce-03-gp&menu=311](http://geoportal.cuzk.cz/(S(obfdc2oze2nlckrxdekpeppj))/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&text=WMS.verejne.uvod&head_tab=sekce-03-gp&menu=311), cit. 11.10.2014

GEOREAL, 2015: Plán společných zařízení, online: <http://www.georeal.cz/cz/poszemkove-upravy/plan-spolecnych-zarizeni-0>, cit: 16.3.2015

HLADÍK J. et ČÍHAL L., 2005: Komplexní pozemkové úpravy. Zpravodaj MZe, online: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6196130&ht=pozemkov%E9+%FApravy>, cit. 2.4.2015

HLADÍK J., 2005: Pozemkové úpravy a obce. Zpravodaj MZe., online: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6169823>, cit. 29.3.2015

<https://www.youtube.com/watch?v=2FgXNr9Gzkk>, cit. 5.10.2014

JONÁŠ F. A KOL., 1990: Pozemkové úpravy. Státní zemědělské nakladatelství, Praha.

KAULICH K., 2010: Pozemkové úpravy v letech 2010 – 2013. Zpravodaj MZE., online: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6434470>, cit. 3.4.2015

KAULICH K., 2011: K otázce nízkých cen a kvality díla v pozemkových úpravách, Pozemkové úpravy/prosinec 2011: 3s.

LAMA, 2010: Legislativa PÚ, online: <http://www.la-ma.cz/?p=124>, cit. 3.4.2015

LAMA, 2013: Pozemkové úpravy, online: <http://www.la-ma.cz/?p=15#more-15>, cit. 13.3.2015

MACKOVČIN P., 2000: A multi-level ecological network in the Czech Republic: Implementating the Territorial System of Ecological Stability. GeoJournal 51: 211-220.

MACKOVČIN P., 2005: Chráněná území ČR Střední Čechy, svazek XIII.. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum, Brno: 902 s.

MARČÍKOVÁ M., MARŠÍK Z., 2006: Dějiny zeměměřičtví a pozemkových úprav v Čechách a na Moravě v kontextu světového vývoje. Libri s.r.o., Praha.

MMR, 2009: Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, online:[http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD)), cit. 20.3.2015

MZE, 2011: Pozemkové úpravy, online: <http://www.rackova.cz/file.php?nid=4422&oid=2838657>, cit. 20.3.2015

MZE, 2015: Pozemkové úpravy a tvorba krajiny, online: <http://eagri.cz/public/web/MZe/venkov/pozemkove-upravy/pozemkove-upravy/co-jsou-pozemkove-upravy/>, cit. 29.3.2015

MZE, 2015: Pozemkové úpravy pro obce, online: <http://eagri.cz/public/web/MZe/venkov/pozemkove-upravy/pozemkove-upravy/co-jsou-pozemkove-upravy/pozemkove-upravy-pro-obce.html>, cit. 29.3.2015

MZE, 2015: Úplné znění zákona č. 139/2002 Sb., online: http://eagri.cz/public/web/mze/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/Legislativa-MZe_uplna-zneni_zakon-2002-139-viceoblasti.html, cit. 2.4.2015

MŽP, 2014: Dotační programy v ochraně přírody, http://www.mzp.cz/cz/dotacni_programy_ochrane_prirody, online: 20.3.2015

NĚMEC J., VRÁBLÍKOVÁ J., PRAŽÁKOVÁ L., 2011: Pozemkové úpravy. Univerzita J.E. Purkyně, Ústí nad Labem, Fakulta životního prostředí.

OBEC BĚLOKY, 2014: Současnost obce, online: <http://www.obec-beloky.cz/informace-o-obci/soucasnost/>, cit. 22.11.2014

OBEC DOLANY, 2015: Historie obce, online: <http://www.dolany-kladno.cz/historie-1>, cit. 20.2.2015

OBEC LIDICE, 2014: Obecní úřad, online: <http://www.obec-lidice.cz/obecni-urad/>, cit. 12.11.2014

OBEC TUCHLOVICE, 2015: Informace, online: <http://www.ou-tuchlovice.cz/obec-tuchlovice/informace/>, cit. 20.2.2015

PAMÁTNÍK LIDICE, 2014: Historie obce, online: http://lidice-memorial.cz/history_cz.aspx, cit. 12.11.2014

REŠKOVÁ V., 2013: Pozemkové úpravy v roce 2012. Státní pozemkový úřad, online: <http://www.spucr.cz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/2013/pozemkove-upravy-v-roce-2012.html>, cit. 3.4.2015

RYŠAVÝ I., 2010: Pozemkové úpravy: přednost dostanou nejlépe připravení, online: <http://moderniobec.ihned.cz/c1-48397000-pozemkove-upravy-prednost-dostanou-nejlepe-pripraveni>, cit. 20.3.2015

SCIENTIFIC RESEARCH AND ESSAYS, 2010: The effects of different land reallocation models applied in land consolidation projects on parcel transposition: Example of Karatepe village, Turkey. Academic Journals.

SKLENIČKA P., 2003: Základy krajinného plánování. Nakladatelství N. Skleničková, Praha.

SKLENIČKA P., JANOVSÁ V., ŠÁLEK M., VLASÁK J. MOLNAROVÁ K., 2014: The Farmland Rental Paradox: Extreme land ownership fragmentation as a new form of land degradation. Land Use Policy 38: 587- 593

UHLÍŘOVÁ J. et MAZÍN V. A KOL., 2005: Metodika studie širších územních vazeb ochrany půdy a vody v komplexních pozemkových úpravách. VÚMOP Praha.

VÍTEJ NA ZEMI, 2013: Eroze půdy, online: http://vitejtenazemi.cz/cenia/index.php?p=eroze_pudy&site=puda, cit. 16.3.2015

VLASÁK J et SEIDL M., 2010: Katalog společných zařízení pozemkových úprav, online: <http://geo102.fsv.cvut.cz/ksz/>, cit. 26.3.2015

VLASÁK J. et BARTOŠOVÁ K., 2007: Pozemkové úpravy. ČVUT, Praha.

VYHLÁŠKA Č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav v platném znění.

YOUTUBE, 2013: Zapojme se - Libochovičky sobě, online:

ZÁKON Č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění.

ZÁKON Č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Další zdroje:

KNOPOVÁ M., 2014: Zhodnocení prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Rakovník (Středočeský kraj). Diplomová práce ČZU-FŽP. Praha. 98 s.

KPÚ BĚLOKY, 1992: Plán polyfunkční kostry, Rolls Engineering.

KPÚ DOLANY U Kladna, 2004: Plán společných zařízení, Gepard spol. s. r. o. Praha

KPÚ LIBOCHOVIČKY, 2009: Souhrnná zpráva – Plán společných zařízení, Geomapa Rakovník.

KPÚ LIDICE, 2000: Souhrnná zpráva – Plán společných zařízení, Gepard spol. s. r. o. Praha.

KPÚ TUCHLOVICE, 2001: Plán společných zařízení, Gepard spol. s. r. o. Praha.

PROCHÁZKOVÁ J., 2012: Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Benešov (Středočeský kraj). Diplomová práce ČZU-FŽP. Praha. 148 s.

SAMBORSKÁ A., 2012: Sledování prvků plánu společných zařízení realizovaných v rámci komplexních pozemkových úprav v okrese Mladá Boleslav (Středočeský kraj). Diplomová práce ČZU-FŽP. Praha. 99 s.

11 Seznam obrázků

Obr. č. 1 - Pozemky před pozemkovou úpravou (Google.cz, 2015).....	15
Obr. č. 2 - Pozemky po pozemkové úpravě (Google.cz, 2015)	15
Obr. č. 3 - Ukázka scelování pozemků v 19. století (Maršíková et Maršík, 2006)....	20
Obr. č. 4 - Ukázka slučování zemědělských podniků (Jonáš a kol., 1990).....	22
Obr. č. 5 - Řešené území okres Kladno (Google.com, upravila Tůmová 2014).....	38
Obr. č. 6 - Okres Kladno s řešenými k.ú. (Tůmová, 2014).....	39
Obr. č. 7 - Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky (Tůmová, 2014)	45
Obr. č. 8 - Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Lidice (Tůmová, 2014)	48
Obr. č. 9 - Navržené prvky plánu společných zařízení v k. ú. Bělky (Tůmová, 2014)	51
Obr. č. 10 - Navržené prvky plánu společných zařízení k.ú. Tuchlovice (Tůmová, 2015)	55
Obr. č. 11 - Navržené prvky plánu společných zařízení k.ú. Dolany u Kladna (Tůmová, 2015).....	58
Obr. č. 12 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k. ú. Libochovičky (Tůmová, 2014).....	77
Obr. č. 13 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení k.ú. Lidice (Tůmová, 2014).....	80
Obr. č. 14 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k. ú. Bělky (Tůmová, 2014)	83
Obr. č. 15 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení k.ú. Tuchlovice (Tůmová, 2015).....	84
Obr. č. 16 - Realizované a nerealizované prvky plánu společných zařízení v k.ú. Dolany u Kladna (Tůmová, 2015)	86
Obr. č. 17 - Stav cestní sítě ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015).....	88
Obr. č. 18 - Stav prvků ÚSES ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015)	89
Obr. č. 19 - Stav protierozních opatření ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015)	89
Obr. č. 20 - Procentuální vyjádření všech realizovaných a nerealizovaných prvků ve vybraných k.ú. (Tůmová, 2015).....	90

Obr. č. 21 - Vzorový realizovaný prvek v katalogu společných zařízení (Vlasák et Seidl, 2010, upravila Tůmová).....	92
---	----

12 Seznam tabulek

Tab č. 1 - Navržení polní cesty v k.ú. Libochovičky (KPÚ Libochovičky, 2009)	43
Tab č. 2 - Navržená protierozní opatření v k.ú. Libochovičky (KPÚ Libochovičky, 2009)	44
Tab č. 3 - Navržené prvky ÚSES v k.ú. Libochovičky (KPÚ Libochovičky, 2009).	44
Tab č. 4 – Navržené polní cesty v k. ú. Lidice (KPÚ Lidice, 2000).....	46
Tab č. 5 - Navržená protierozní opatření v k.ú. Lidice (KPÚ Lidice, 2000)	47
Tab č. 6 – Navržené polní cesty v k. ú. Běloky (KPÚ Běloky, 1992)	49
Tab č. 7 - Navržené prvky ÚSES v k. ú. Běloky (KPÚ, 1992).....	50
Tab č. 8 – Navržené polní cesty v k. ú. Tuchlovice (KPÚ Tuchlovice, 2001)	52
Tab č. 9 – Navržené prvky ÚSES v k. ú. Tuchlovice (KPÚ Tuchlovice, 2001).....	53
Tab č. 10 – navržená vodohospodářské opatření v k. ú. Tuchlovice (KPÚ Tuchlovice, 2001)	54
Tab č. 11 – Navržené polní cesty cestní síť v k.ú. Dolany u Kladna (KPÚ Dolany u Kladna, 2014).....	56
Tab č. 12 – Navržená protierozní opatření v k.ú. Dolany u Kladna (KPÚ Dolany u Kladna, 2004).....	57
Tab č. 13 - Navržené prvky ÚSES v k.ú. Dolany u Kladna (KPÚ Dolany u Kladna, 2014)	57

13 Seznam fotografií

Foto č. 1 - Hlavní polní cesta HPC1 (Tůmová, srpen 2014).....	59
Foto č. 2 - Vedlejší polní cesta VPC2 (Tůmová, srpen 2014)	60
Foto č. 3 - Vedlejší polní cesta VPC3 (Tůmová, srpen 2014)	61
Foto č. 4 - Protierozní mez PE mez 3 (Tůmová, srpen 2014).....	62
Foto č. 5 - Interakční prvek IP (Tůmová, srpen 2014).....	63
Foto č. 6 - Realizovaná cesta C5 (Tůmová, říjen 2014).....	64
Foto č. 7 - Realizovaná cesta C6 (Tůmová, srpen 2014)	65
Foto č. 8 - Funkční cesta C7 (Tůmová, srpen 2014).....	66

Foto č. 9 - Interakční prvek IP3 (Tůmová, srpen 2014).....	67
Foto č. 10 - Interakční prvek IP4 (Tůmová, říjen 2014).....	68
Foto č. 11 - Hlavní polní cesta k. ú. Běloky (Tůmová, srpen 2014).....	69
Foto č. 12 - Vedlejší polní cesta k. ú. Běloky (Tůmová, srpen 2014).....	70
Foto č. 13 - Cesta NC 1 k.ú. Tuchlovice (Tůmová, 2014).....	71
Foto č. 14 - Hlavní polní cesta HPC 7 (Tůmová, 2014)	72
Foto č. 15 - Hlavní polní cesta HPC 8 (Tůmová, 2014).....	73
Foto č. 16 - Vedlejší polní cesta NC2 (Tůmová, srpen 2014).....	74
Foto č. 17 - Vedlejší polní cesta NC3 (Tůmová, srpen 2014).....	75
Foto č. 18 - Ochrana zeleně proti okusům zvěře (Tůmová, srpen 2014).....	78
Foto č. 19 – Kámen jako estetický doplněk cesty (Tůmová, srpen 2014)	87

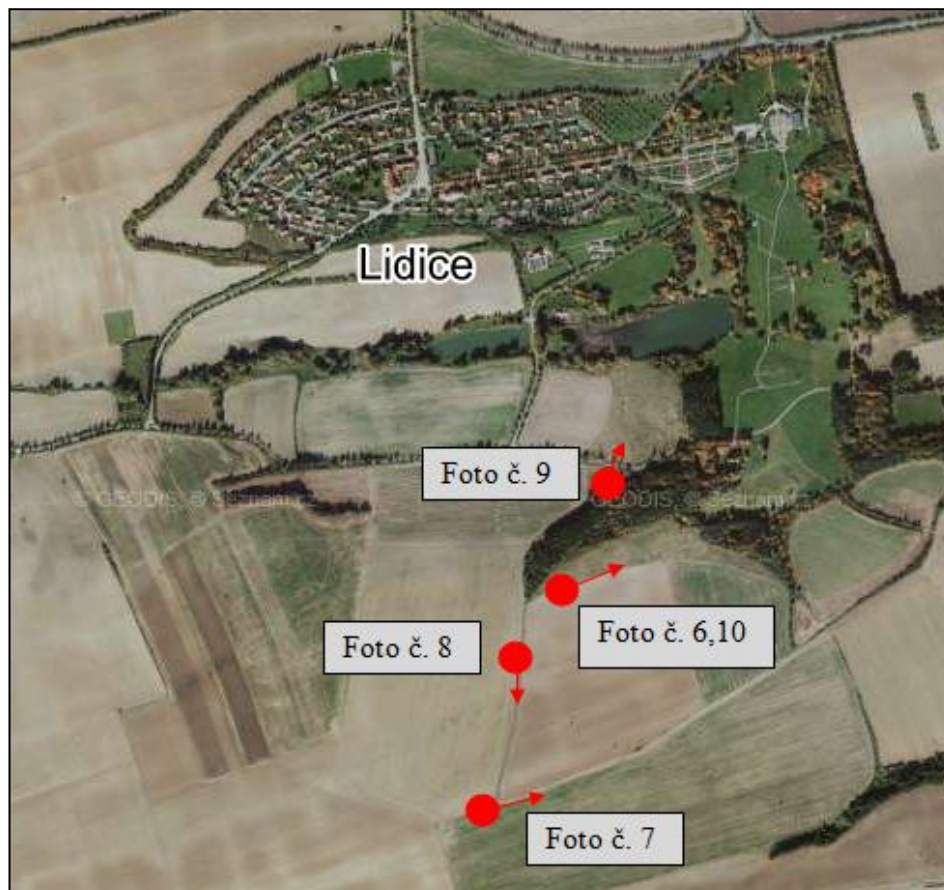
14 Seznam příloh

Příloha č. 1 - Mapa míst odkud jsou focené jednotlivé fotografie k. ú. Libochovičky (Tůmová, 2014).....	105
Příloha č. 2 - Mapa míst odkud jsou focené jednotlivé fotografie k. ú. Lidice (Tůmová, 2015).....	106
Příloha č. 3 - Mapa míst odkud jsou focené jednotlivé fotografie k. ú. Běloky (Tůmová, 2015).....	106
Příloha č. 4 - Mapa míst odkud jsou focené jednotlivé fotografie k. ú. Tuchlovice (Tůmová, 2015).....	106
Příloha č. 5 - Mapa míst odkud jsou focené jednotlivé fotografie k. ú. Dolany u Kladna (Tůmová, 2015)	107

15 Přílohy

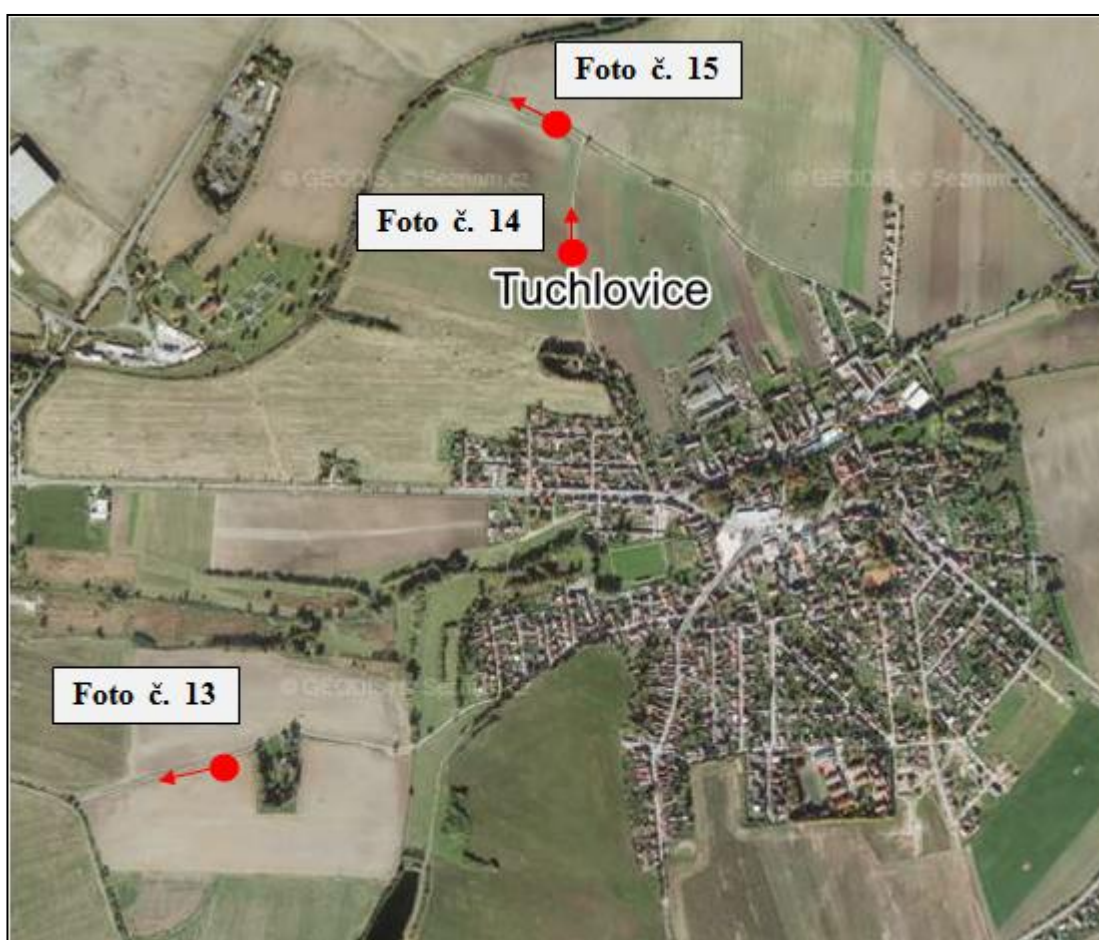
Příloha č. 1 - Mapa míst odkud jsou focené jednotlivé fotografie k. ú. Libochovičky (Tůmová, 2014)

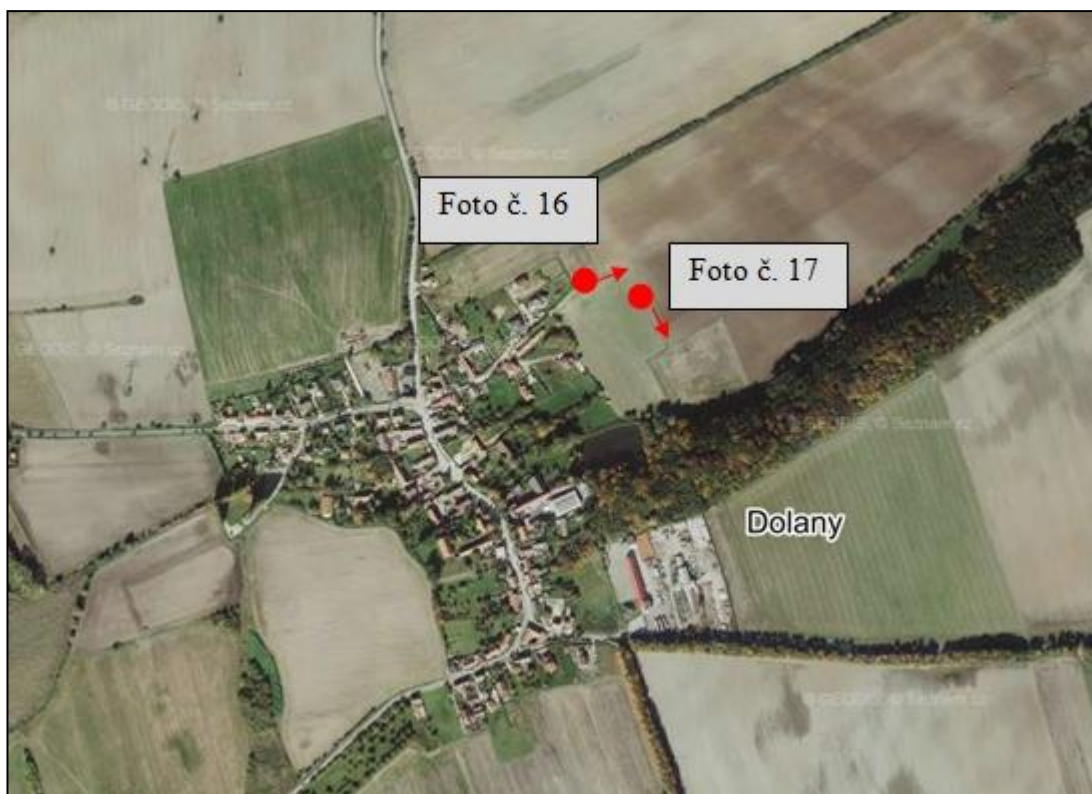
Příloha č. 2 - Mapa míst odkud jsou foceně jednotlivé fotografie k. ú. Lidice (Tůmová, 2015)

Příloha č. 3 - Mapa míst odkud jsou foceně jednotlivé fotografie k. ú. Bělky (Tůmová, 2015)

Příloha č. 4 - Mapa míst odkud jsou foceně jednotlivé fotografie k. ú. Tuchlovice (Tůmová, 2015)

Příloha č. 5 - Mapa míst odkud jsou foceně jednotlivé fotografie k. ú. Dolany u Kladna (Tůmová, 2015)